

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

นิกร ภาละ

การนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาคณะหลักสูตรศาสตราจารย์บัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

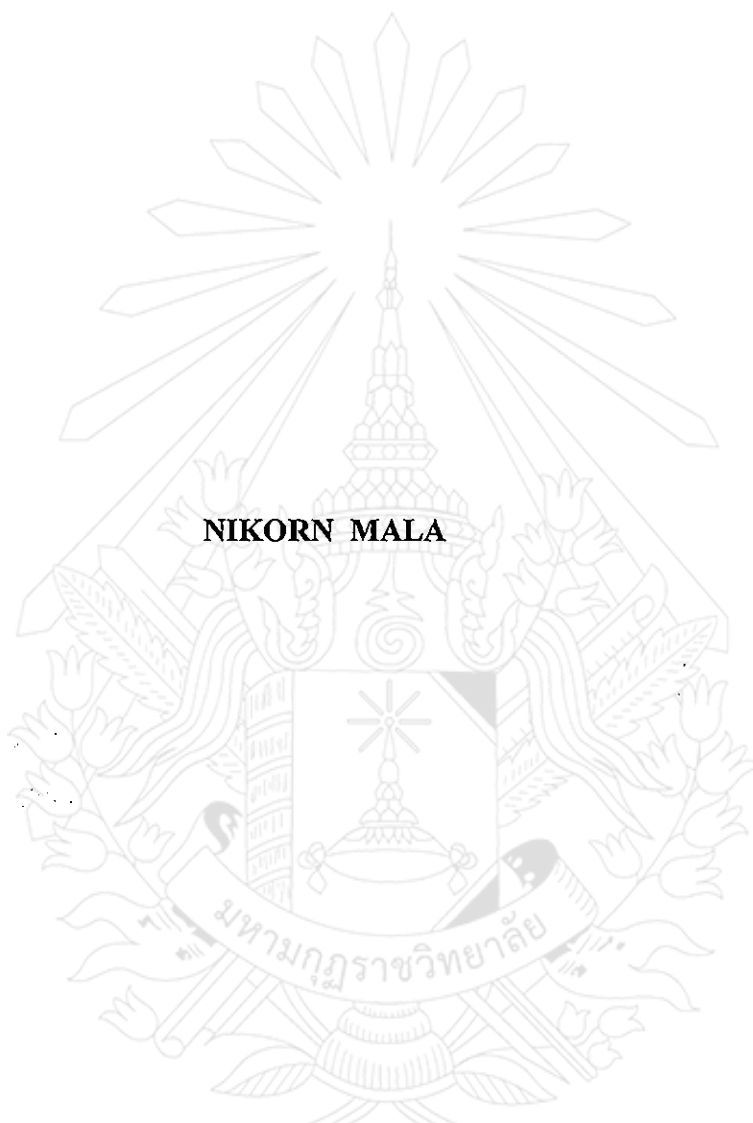
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

พุทธศักราช 2556

B 200306

**PUBLIC VIEW ON SOCIAL WELFARE OPERATIONS OF NONG KHA TAMBON
ADMINISTRATIVE ORGANIZATION, KASET SOMBUN DISTRICT,
CHAIYAPHUM PROVINCE**

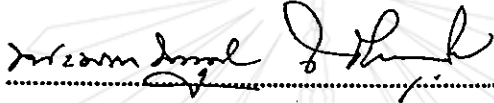

NIKORN MALA

**A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E 2556 (2013)**

หัวข้อสารนิพนธ์ : การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน
ชื่อนักศึกษา : นิกธ มาละ
สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ทองแพ ไชยตันเทือก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ดร.ปรัชญา มีโนนทอง

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... ธิการการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโน (ผศ.ดร.))

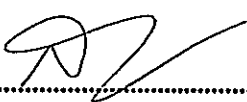
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) ดร.สุกิจ ชัยมุสิก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ทองแพ ไชยตันเทือก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ดร.ปรัชญา มีโนนทอง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์)

..... กรรมการ
(ดร.สุรพล พรหมกุล)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : Public View on Social Welfare Operations of Nong Kha Tambon
Administrative Organization, Kaset Sombun District, Chaiyaphum
Province
Student's Name : Nikorn Mala
Department : Government
Advisor : Dr. Thongpae Chaitontuak
Co-Advisor : Dr. Pruchya Meenonthong

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University in Partial
Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P.S. Nāṇavuddho
..... Acting Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nāṇavuddho (Asst.Prof.Dr.))

Thematic Committee

S. Chaimusik
..... Chairman
(Asst. Prof. (Emeritus) Dr. Sukit Chaimusik)

Thongpae Chaitontuak
..... Advisor
(Dr. Thongpae Chaitontuak)

Pruchya Meenonthong
..... Co-Advisor
(Dr. Pruchya Meenonthong)

Phasakorn Dokchan
..... Member
(Asst. Prof. Dr. Phasakorn Dokchan)

Suraphon Promgun
..... Member
(Dr. Suraphon Promgun)

หัวข้อสารนิพนธ์	: การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน
ชื่อนักศึกษา	: นิกร มาละ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร. ทองแพ ไชยคันท็อก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. ปรัชญา มีโนนทอง
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

ส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 299 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การเปรียบเทียบรายคู่ (F-test) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีรายละเอียดคือ มากที่สุดคือ ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ อยู่ในระดับปานกลาง ระดับรองลงมาคือ ด้านพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี อยู่ในระดับปานกลาง

2) ผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

3) ข้อเสนอแนะด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ มากที่สุดคือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองงำ ประชาสัมพันธ์สิทธิในการได้รับเบี้ยยังชีพ การลงทะเบียนตามห้วงระยะเวลาให้ประชาชน ได้รับทราบ

ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ ประชาชนมีข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรมีการจัดจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์

Thematic Title : Public View on Social Welfare Operations of Nong Kha Tambon Administrative Organization, Kaset Sombun district, Chaiyaphum Province

Student's Name : Nikorn Mala

Department : Government

Advisor : Dr. Thongpae Chaitontuak

Co-Advisor : Dr. Pruchya Meenonthong

Academic Year : B.E. 2556 (2013)

ABSTRACT

The objectives of this thematic paper (Independent Study) were as follows 1) to study about the public views on social welfare operations of Nong Kha Tambon administrative organization, Kaset Sombun district, Chaiyaphum Province; 2) to compare public views on social welfare operations of Nong Kha Tambon administrative organization with different genders, age and education level; and 3) to study the suggestion about public views on the social welfare operations of Nong Kha Tambon administrative organization, Kaset Sombun district, Chaiyaphum Province. The method of study was a survey technique with the 299 samples who were clients on social welfare operations of Nong Kha Tambon administrative organization, Kaset Sombun district, Chaiyaphum Province. The research instrument used for collecting the data was the questionnaire with the reliability value of .89. Data were analyzed by using the frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, F-test and Scheffe's matched pair comparison.

The results of this research were found as follows:

1) Public view on social welfare operations were of Nong Kha Tambon administrative organization, Kaset Sombun district, Chaiyaphum Province in the overall aspect was at medium level the most satisfaction was the elderly was at medium level. The second was the development of implementation, patients who infected with HIV, was at the medium level.

2) To compare public view on social welfare operations were of Nong Kha Tambon administrative organization with different genders, age and education level were proven to be the null hypothesis in overall aspect.

3) Suggestions, the elderly aspect found that Nong Kha Tambon administrative organization should have promoted about the right to get subsistence allowance management on the right time.

For the development of the AIDS aspect found that should have been allocated to the development of AIDS and other in addition to paying housing patients infected with HIV

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้เพราะได้รับการสนับสนุนช่วยเหลือและความกรุณาจากหลายฝ่าย ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณสถาบัน องค์การ และบุคคลที่ได้ให้ความช่วยเหลือ

ขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาจนสามารถนำความรู้มาเขียนสารนิพนธ์นี้ได้ และกรุณาชี้แนะแนวทางในการศึกษา

ขอบคุณคณาจารย์ผู้สอน ดร.ทองแพ ไชยตันเทือก อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และ ดร.ปรัชญา มีโนนทอง อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ร่วม ที่กรุณาแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหา และแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบการจัดพิมพ์สารนิพนธ์ให้ถูกต้องตามรูปแบบของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

ขอบคุณคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ทุกท่าน ที่กรุณาให้ความเมตตาชี้แนะแนวทางการจัดทำสารนิพนธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อสังคมต่อไป

ขอบคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ให้การสนับสนุนตลอดจนถึงความช่วยเหลือในทุกๆท่านที่ทำให้งานสารนิพนธ์ในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอบคุณเพื่อนที่ช่วยเหลือ และเพื่อนร่วมรุ่นที่ได้ร่วมทุกข์ร่วมสุขให้คำแนะนำตลอดจนความช่วยเหลือต่างๆตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา

ท้ายที่สุดขอขอบพระคุณบิดา มารดา ครูบาอาจารย์ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ซึ่งคอยให้กำลังใจและคำแนะนำด้วยดีเสมอมา ซึ่งทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยดีทุกประการ

นิกร มาละ

หัวข้อสารนิพนธ์	: การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน
ชื่อนักศึกษา	: นิกร มาละ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร. ทองแพ ไชยตันเทือก
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ดร. ปรัชญา มีโนนทอง
ปีการศึกษา	: 2556

บทคัดย่อ

ส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน 2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน กลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 299 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบทดสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การทดสอบที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การเปรียบเทียบรายคู่ (F-test) ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ผลการวิจัยพบว่า

1) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีรายละเอียดคือ มากที่สุดคือ ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ อยู่ในระดับปานกลาง ระดับรองลงมาคือ ด้านพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ อยู่ในระดับปานกลาง

2) ผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์

3) ข้อเสนอแนะด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ มากที่สุดคือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ประชาสัมพันธ์สิทธิในการได้รับเบี้ยยังชีพ การลงทะเบียนตามห้วงระยะเวลาให้ประชาชนได้รับทราบ

ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ ประชาชนมีข้อเสนอแนะ มากที่สุดคือ ควรมีการจัดจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ณ
สารบัญแผนภูมิ	ฐ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 สมมติฐานการวิจัย	3
1.4 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	4
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวข้องกับมุมมองของประชาชน	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม	10
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์	14
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบล	16
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์ตามแนวพุทธศาสนา	22
2.6 สภาพพื้นที่ที่วิจัย	30
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	31
2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	35

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	36
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	36
3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	37
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	38
3.4 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	39
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	41
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	41
3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย	42
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	45
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.2 ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	46
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	47
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	65
5.1 สรุปผลการวิจัย	66
5.2 อภิปรายผล	68
5.3 ข้อเสนอแนะ	74
5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	74
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย	75
บรรณานุกรม	76
ภาคผนวก	79
ภาคผนวก ก รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ	80
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	82
ภาคผนวก ค แบบสอบถาม	88
ภาคผนวก ง ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)	94

ภาคผนวก จ ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

97

ประวัติผู้วิจัย

100

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	37
ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการ เบี้ยยังชีพ คือผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วยติดเชื่อเอดส์ ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ	47
ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการ เบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื่อเอดส์ ในเขตองค์การบริหาร ส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามอายุ	47
ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ย ยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื่อเอดส์ ในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามระดับการศึกษา	48
ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน	49
ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ	50
ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนางานด้านเอดส์	52
ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ	54
ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบมุมมองของประชาชนในการปฏิบัติงานสังคม สงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ	54

ตารางที่ 4.9	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามอายุ	55
ตารางที่ 4.10	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามอายุ	55
ตารางที่ 4.11	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา	56
ตารางที่ 4.12	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามการศึกษา	56
ตารางที่ 4.13	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ	57
ตารางที่ 4.14	แสดงการเปรียบเทียบมุมมองของประชาชนในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามเพศ	57
ตารางที่ 4.15	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามอายุ	58
ตารางที่ 4.16	แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามอายุ	58

- ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามระดับการศึกษา 59
- ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามระดับการศึกษา 59
- ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามเพศ 60
- ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบมุมมองของประชาชนในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามเพศ 60
- ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามอายุ 61
- ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามอายุ 61
- ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามระดับการศึกษา 62

- ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ใน
มุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้านการ
พัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามระดับการศึกษา 62
- ตารางที่ 4.25 แสดงการค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคม
สงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์
จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน
ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ 63
- ตารางที่ 4.26 แสดงการค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคม
สงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์
จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน
ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ 64

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือว่าเป็นองค์กรที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดบริการ สาธารณะแก่ชุมชน รวมทั้งภารกิจเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส ซึ่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 นั้นได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการจัดบริการสาธารณะไว้หลายด้าน โดยเฉพาะด้านการสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนา คุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส ไว้ในหมวด 2 มาตรา 16(10) ให้เทศบาล เมือง พัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล ให้การสังคมสงเคราะห์และพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส และมาตรา 17(27) ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ในการ สังคมสงเคราะห์ และพัฒนาคุณภาพชีวิตเช่นเดียวกับเทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วน ตำบล เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อ ประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามพระราชบัญญัติข้างต้น จึงได้กำหนดให้จัดทำแผนปฏิบัติการ กระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2543 โดยให้มีการถ่ายโอนภารกิจ ให้กับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนดังกล่าวกำหนดให้มีการถ่ายโอนภารกิจด้านงานส่งเสริม คุณภาพชีวิต และเรื่องส่งเสริมอาชีพให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย การสังคม สงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส การนันทนาการ การ ส่งเสริมกีฬา หรือการจัดให้มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ การศึกษาทั้งในและนอกระบบ รวมถึงการ สาธารณสุข เช่น การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ เป็นต้น

นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติเกี่ยวกับการปกครอง ส่วนท้องถิ่นไว้เป็นการเฉพาะตั้งแต่มาตรา 281 ถึงมาตรา 290 เพื่อกระจายอำนาจให้กับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น โดยมีสาระสำคัญสรุปได้ว่า รัฐต้องให้ความสำคัญเป็นอิสระแก่ท้องถิ่น ตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมในการ ตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไปในการดูแลประชาชนในท้องถิ่น

มาตรา 80 (1) โดยสรุปคือ รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ได้แก่ คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัยส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพและผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

ปัจจุบันองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ได้ดำเนินการจัดสวัสดิการสังคมสงเคราะห์ หลักๆ ในสองด้าน คือด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และด้านการพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ซึ่งในการปฏิบัติงานดังกล่าว มีระเบียบกฎหมายและขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดให้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงาน ซึ่งโดยข้อเท็จจริงในการปฏิบัติงานตามระเบียบกฎหมาย และขั้นตอนต่างๆ ที่กำหนดไว้นั้น พบว่าในการปฏิบัติงานจริงไม่เป็นไปตามระเบียบกฎหมายและขั้นตอนที่กำหนดไว้ อันเนื่องมาจากวาระเบียบและกฎหมายที่กำหนดไว้นั้น มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน รวมไปถึงขั้นตอนการปฏิบัติงานต่าง ๆ นั้น มีความเกี่ยวข้องกับบุคคลหลายฝ่าย ทั้งจากตัวผู้รับบริการ ฝ่ายผู้ปฏิบัติงานและประชาชนโดยทั่วไปในพื้นที่ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานประสบปัญหาในการดำเนินงาน ทั้งส่งผลกระทบต่อผู้รับบริการ¹

จากสภาพดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่าในมุมมองของประชาชน เพื่อจะได้ทราบว่าประชาชนผู้รับบริการคิดอย่างไร ต้องการอะไร เพื่อจะได้นำไปแก้ไขปรับปรุง และพัฒนางานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นต่อไป

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า, “แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2555-2557” ยุทธศาสตร์การพัฒนาด้านชีวิตคนสังคมและการศึกษา, (ชัยภูมิ : สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล, 2556), หน้า

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

1.3 สมมุติฐานของการวิจัย

1.3.1 ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

1.3.2 ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

1.3.3 ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

1.4.1 ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1,191 คน

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1. ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ
2. ด้านการพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์

1.4.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.5.1 ทำให้ทราบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

1.5.2 ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

1.5.3 ทำให้ทราบข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

1.5.4 ทำให้สามารถมีผลการวิจัยนำไปเป็นข้อมูลสารสนเทศที่มีต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

1.6 คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

มุมมองของประชาชน หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี่ยงชีฟ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

งานสังคมสงเคราะห์ หมายถึง การสงเคราะห์ช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว ชุมชน และสังคมที่ประสบปัญหาในการดำเนินชีวิตในสังคม เพื่อเป็นการป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว ให้สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ สำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ดังนี้ คือ

1) ด้านจัดสวัสดิการเบี่ยงชีฟ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนจัดสวัสดิการเบี่ยงชีฟ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ การจ่ายเงินสงเคราะห์เบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ผู้พิการ การตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุ ผู้พิการ ในการขอขึ้นทะเบียนรับเบี่ยงชีฟรายใหม่ การตรวจสอบกรณีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ผู้พิการซ้ำซ้อนกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น การประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีคุณสมบัติครบถ้วน มาลงทะเบียนรับเงินเบี่ยงชีฟ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี การประชาสัมพันธ์การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ผู้พิการ ปีคประภาศให้ประชาชนรับทราบไม่น้อยกว่า 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี การระงับการจ่ายเงินเบี่ยงชีฟ แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่เสียชีวิต การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิผู้รับเงินเบี่ยงชีฟ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ การรายงานข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีสิทธิได้รับเบี่ยงชีฟ ไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี การตั้งงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย หลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุและคนพิการ และการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดสวัสดิการเบี่ยงชีฟผู้สูงอายุ ผู้พิการ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การ

จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยความพิการให้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553

2) ด้านพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ หมายถึง การดำเนินงานเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานด้านผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ การวางแผนพัฒนาการดำเนินงานจัดทำฐานข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้เป็นปัจจุบันทุกปี การจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้นทะเบียน เป็นประจำทุกเดือนๆละ 500 บาท การตั้งงบประมาณสงเคราะห์เพิ่มเติมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์เดือนละ 500 บาท การจัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ การจัดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ที่มี ความเหมาะสม การส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนางานด้านเอดส์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกัน และแก้ไขปัญหาเอดส์ การอบรมให้ความรู้เรื่องเอดส์แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนประชาชนทั่วไป การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการปฏิบัติงาน ตามแผนงาน/โครงการ ด้านเอดส์ และการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ในเรื่องอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2549 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ ประกอบด้วย เพศ อายุ และการศึกษา

1) เพศ หมายถึง เพศของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 1) เพศชาย และ 2) เพศหญิง

2) อายุ หมายถึง อายุของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ช่วง คือ 1) 18-30 ปี, 2) 31-40 ปี, 3) 41-50 ปี และ 4) 51 ปีขึ้นไป

3) ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาสูงสุดของผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับสารนิพนธ์ฉบับนี้ แบ่งเป็น 4 ระดับ คือ 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษา/ปวช. 3) อนุปริญญา/ปวส. และ 4)ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัย การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขำ อำเภอ เกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ผู้วิจัยได้รวบรวมเอกสารและผลงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง และนำเสนอตามลำดับดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวข้องกับมุมมองของประชาชน
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสังคมสงเคราะห์
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์ตามแนวพุทธศาสนา
- 2.6 สภาพพื้นที่ที่วิจัย
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับมุมมองของประชาชน

2.1.1 ความหมายของมุมมอง

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับมุมมองตามพจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ให้ความหมายของคำว่า มุมมอง ดังต่อไปนี้

พจนานุกรมไทยฉบับราชบัณฑิตยสถาน ได้ให้ความหมายของคำว่ามุมมอง หมายถึง ข้อคิดเห็น, แง่มุม, ความคิดเห็น, แง่คิด, ทัศนคติ, ทรรศนะ, ความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งต่างๆที่แต่ละคน มีต่างกัน¹

¹ราชบัณฑิตยสถาน, พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554, (กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, 2556), หน้า 915.

2.1.2 ความหมายของความคิดเห็น

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นมีนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดดังกล่าวไว้ อย่างมากมาย ดังจะกล่าวตามประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้ ดังต่อไปนี้

ประภาเพ็ญ สุวรรณ กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกทางคำที่ทัศนคติอย่างหนึ่ง แต่ การแสดงความคิดเห็นนั้นมักจะมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ และเป็นส่วนที่พร้อมจะมีปฏิกิริยา เฉพาะต่อสถานการณ์ภายนอก²

สุชา จันทร์อม กล่าวว่า ความหมายของความคิดเห็น ไว้ว่า เป็นความรู้สึกรวมของแต่ละบุคคล แต่เป็นลักษณะที่ไม่ลึกซึ้งเท่ากับทัศนคติ คนเราจะมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน และความคิดเห็นจะเป็นส่วนหนึ่งของทัศนคติ³

อุทัย หิรัญโต กล่าวว่า ความคิดเห็นของคนมีหลายระดับ คือ ผิวเผินก็มี ลึกซึ้งก็มี สำหรับ ความคิดเห็นที่เป็นทัศนคตินั้นเป็นความคิดเห็นลึกซึ้งและติดตัวไปเป็นเวลานานเป็นความคิดทั่วไป ไม่เฉพาะอย่างซึ่งมีประจำของบุคคลทุกท่าน ส่วนความคิดเห็นไม่ลึกซึ้งและเป็นความคิดเห็นเฉพาะ อย่าง มีอยู่เป็นเวลานานสั้นเรียกว่า Opinion ไม่ตั้งอยู่บนรากฐานของพยานหลักฐานที่เพียงพอแก่การ พิสูจน์ความรู้ แห่งอารมณ์น้อย และเกิดขึ้นได้ง่ายแต่ก็สลายตัวเร็ว⁴

กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ กล่าวว่า ความคิดเห็นเป็นการแสดงออกโดยการพูดหรือเขียนเกี่ยวกับ ทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมของบุคคลความคิดเห็น ไม่เหมือน ทัศนคติตรงที่ไม่จำเป็นต้อง แสดงความรู้สึก อารมณ์หรือการแสดงพฤติกรรมที่จะตอบสนองต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นคำพูดพร้อม เหตุผลที่บุคคลคิดขึ้นมา และถ้าไม่มีคนเห็นด้วยก็อาจเปลี่ยนคำพูดดังกล่าวได้ ดังนั้นบุคคลที่มี ทัศนคติหรือความเชื่อหรือค่านิยมอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ถ้าไม่แสดงความคิดเห็นออกมา ก็จะไม่ มีบุคคลใดทราบเลยว่าบุคคลนั้นมีทัศนคติความเชื่อหรือค่านิยมเช่นใด⁵

²ประภาเพ็ญ สุวรรณ, ทัศนคติในการวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520), หน้า 3.

³สุชา จันทร์อม, จิตวิทยาทั่วไป, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527), หน้า 80.

⁴อุทัย หิรัญโต, สารานุกรมศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์/การบริหารรัฐกิจ, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2526), หน้า 80-81.

⁵กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการแนะแนวและ จิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2547), หน้า 10-11.

2.1.3 ประเภทของความคิดเห็น

ดวงอุมา โสภา ได้จำแนกความคิดเห็นเป็น 2 ประเภทด้วยกัน⁶ คือ

1. ความคิดเห็นเชิงบวกสุด-เชิงลบสุด (Extreme Opinion) เป็นความคิดเห็นที่เกิดจากการเรียนรู้ และประสบการณ์ ซึ่งสามารถทราบทิศทางได้ ทิศทางบวกสุด ได้แก่ ความรักจนหลงทิศ ทิศทางลบสุด ได้แก่ ความรังเกียจ ความคิดเห็นนี้รุนแรงเปลี่ยนแปลงยาก
2. ความคิดเห็นจากความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Contents) การมีความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่มีต่อสิ่งนั้น เช่น ความรู้ความเข้าใจในทางที่ดี ชอบ ยอมรับ เห็นด้วย ความรู้สึกความเข้าใจในทางที่ไม่ดี ได้แก่ ไม่ชอบ ไม่ยอมรับ ไม่เห็นด้วย

2.1.4 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็น

ดวงอุมา โสภา ได้สรุปปัจจัยพื้นฐานที่มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคลซึ่งทำให้บุคคลแต่ละคนแสดงความคิดเห็นที่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันไว้⁷ ดังนี้

1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1.1 ปัจจัยทางพันธุกรรมและร่างกาย คือ เพศ อวัยวะ ความครบถ้วนสมบูรณ์ของอวัยวะต่าง ๆ คุณภาพของสมอง

1.2 ระดับการศึกษา การศึกษามีอิทธิพลต่อการแสดงออกซึ่งความคิดเห็น และการศึกษาทำให้บุคคลที่มีความรู้ในเรื่องต่าง ๆ มากขึ้น และคนที่มีความรู้มากมักจะมีความคิดเห็นในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล

1.3 ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติของบุคคลต่อเรื่องต่าง ๆ ซึ่งอาจจะได้จากการเรียนรู้จากกลุ่มบุคคลในสังคม หรือจากการอบรมสั่งสอนของครอบครัว

1.4 ประสบการณ์ เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้ ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจในหน้าที่และความรับผิดชอบต่องาน ซึ่งจะส่งผลต่อความคิดเห็น

2. ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่

2.1 สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นของบุคคล เป็นการได้รับข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล

⁶ดวงอุมา โสภา, “ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักงานทะเบียนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม), 2551, หน้า 20.

⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 21.

2.2 กลุ่มและสังคมที่เกี่ยวข้อง มีอิทธิพลต่อความคิดเห็นของบุคคล เพราะเมื่อบุคคลอยู่ในกลุ่มใดหรือสังคมใด ก็ต้องยอมรับและปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของกลุ่มหรือสังคม ซึ่งทำให้บุคคลนั้นมีความเห็นไปตามกลุ่มหรือสังคมที่อยู่

2.3 ข้อเท็จจริงในเรื่องต่าง ๆ หรือสิ่งต่าง ๆ ที่บุคคลแต่ละคนได้รับทั้งนี้เพราะข้อเท็จจริงที่แต่ละบุคคลได้รับแตกต่างกัน ก็จะมีผลต่อการแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกัน

2.1.5 การวัดความคิดเห็น

วิเชียร เกตุสิงห์ กล่าวไว้ว่า การใช้แบบสอบถามวัดระดับความคิดเห็นจะต้องระบุให้ผู้ตอบว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับข้อความที่กำหนดให้ แบบสอบถามประเภทนี้นิยมสร้างตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งแบ่งน้ำหนักของความคิดเห็น โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ⁸ ได้แก่

เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ส่วนการให้คะแนนนั้นขึ้นอยู่กับใจความว่าจะเป็นทางปฏิฐาน

วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ ได้เขียนในเอกสารประกอบการเรียนการสอนของคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เรื่องการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการวัดว่ามาตรวัด เจตคติหรือทัศนคติ หรือความคิดเห็นที่นิยมใช้อย่างแพร่หลายมี 4 วิธี⁹ คือ

1. วิธีคิดแบบสเกล วัดความต่างทางศัพท์ (S-D Scale = Semantic differential scale) เป็นวิธีวัดทัศนคติหรือความคิดเห็น โดยอาศัยคุณสมบัติที่มีความหมายตรงกันข้าม เช่น ดี-เลว ขยัน-ขี้เกียจ เป็นต้น

2. วิธีลิเคิร์ตสเกล (Likert scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติหรือความคิดเห็นที่นิยมกันมากที่สุด เพราะเป็นวิธีสร้างมาตรวัดที่ง่าย ประหยัดเวลา ผู้ตอบเวลา ผู้ตอบแบบสามารถแสดงทัศนคติในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ โดยยึดอันดับความชอบหรือไม่ชอบ ซึ่งอาจมีคำตอบให้เลือก 5 หรือ 4 คำตอบ และให้คะแนน 5 4 3 2 1 หรือ +1 +10 -1 -2 ตามลำดับ

3. วิธีกัทแมนสเกล (Guttman scale) เป็นวิธีสร้างมาตรวัดทัศนคติ หรือความคิดเห็นในแนวเดียวกัน และสามารถจัดอันดับทัศนคติสูง-ต่ำ แบบเปรียบเทียบกันและกันได้อย่างต่ำสุดหรือสูงสุด และแสดงถึงการสะสมของข้อความความคิดเห็น

⁸วิเชียร เกตุสิงห์, การวิจัยเชิงปฏิบัติการ, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2541), หน้า 94-97.

⁹วัลลภ รัฐฉัตรานนท์, ระเบียบวิจัยทางการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., 2545), หน้า 102-117.

4. วิธีเทอร์สโตนสเกล (Thurstone scale) เป็นวิธีการสร้างมาตรวัดออกเป็นปริมาตรแล้วเปรียบเทียบตำแหน่งความคิด หรือทัศนคติไปในทางเดียว และเสมือนว่าเป็น Scale ที่มีช่วงห่างกัน

สุชญา กุปติยานุวัฒน์ ได้เสนอแนะว่า วิธีที่ง่ายที่สุดที่จะบอกความคิดเห็น ก็คือการแสดงให้เห็นถึงร้อยละของคำตอบในแต่ละข้อคำถาม เพราะจะทำให้เห็นว่าความคิดเห็นจะออกมาในลักษณะใด¹⁰

2.1.6 ประโยชน์ของความคิดเห็น

ดวงอุมา โสภา กล่าวไว้ว่า ความคิดเห็นเป็นการสำรวจศึกษาความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งซึ่งแต่ละคนจะแสดงความเชื่อและความรู้สึกใด ๆ ออกมาโดย คำพูด การเขียน การสำรวจความคิดเห็นจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนนโยบายต่าง ๆ เพราะจะทำให้สำเร็จบรรลุตามเป้าหมายอย่างแท้จริงแล้ว¹¹

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับงานสวัสดิการสังคม

2.2.1 ความหมายของงานสวัสดิการสังคม

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการสังคมมีนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดดังกล่าวไว้อย่างหลากหลาย ดังจะกล่าวตามประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

สุภัทรา แก้วชาญศิลป์ ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคม (Social Welfare) หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมและพัฒนาสังคมรวมทั้งการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อให้ประชาชนสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้ในระดับมาตรฐาน โดยบริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชนให้ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ทั้งในด้านการศึกษาที่ดี การมีสุขภาพอนามัย การมีที่อยู่อาศัย การมีงานทำ การมีรายได้ การมีสวัสดิการแรงงาน การมีความมั่นคงทางสังคม การมีนันทนาการและมี

¹⁰สุชญา กุปติยานุวัฒน์, “ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการนำระบบการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีไปใช้กับการบริหารงานของกรมคุมประพฤติ”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรสังคมวิทยาประยุกต์มหาวิทยาลัยมหิดล, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2543, หน้า 23.

¹¹ดวงอุมา โสภา, “ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียนอำเภอเมืองมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, อ่างแล้ว, หน้า 21.

บริการทางสังคมทั่วไป โดยระบบบริการสังคมต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิที่ประชาชนต้องได้รับและเข้ามามีส่วนร่วมในระบบการจัดบริการทางสังคมในทุกระดับ¹²

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ออกกำหนดคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ว่าด้วยมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2550 ได้ให้ความหมายของสวัสดิการสังคม หมายความว่า ระบบการจัดบริการทางสังคมซึ่งเกี่ยวกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนา และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้อย่างทั่วถึง เหมาะสม เป็นธรรม และให้เป็นไปตามมาตรฐานทั้งทางด้านการศึกษา สุขภาพอนามัย ที่อยู่อาศัย การทำงานและการมีรายได้ นันทนาการ กระบวนการยุติธรรม และบริการทางสังคมทั่วไป โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์สิทธิที่ประชาชนจะต้องได้รับ และการมีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ¹³

2.2.2 หลักการปฏิบัติงานสวัสดิการสังคม

หลักการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม มีนักวิชาการได้นำเสนอไว้ว่ามีความสอดคล้องกับความเป็นสากลโลกในเรื่องต่างๆ¹⁴ ดังนี้

1. สิทธิมนุษยชน (Human Right) สาระสำคัญของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยได้กำหนดถึงสิทธิของบุคคล สิทธิเด็ก สตรี คนชรา และผู้พิการทุพพลภาพ ที่เน้นให้การพิทักษ์ปกป้องคุ้มครอง สิทธิของกลุ่มเป้าหมายดังกล่าว โดยเฉพาะบริการพื้นฐานที่ประชาชนไทยควรได้รับ เช่น บริการด้านการศึกษาภาคบังคับ 12 ปี บริการการประกันสุขภาพจากโครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค

2. ความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) ประชาชนทุกคนควรได้รับบริการสวัสดิการสังคมขั้นพื้นฐานจากรัฐ บริการที่มุ่งตอบสนองมีปัญหาและความต้องการของคนในสังคม โดยทั่วไปบริการขั้นพื้นฐานมักจะถือเป็นบริการขั้นต่ำสุด ที่รัฐต้องจัดให้กับคนในสังคม เช่น การศึกษาภาคบังคับ บริการสุขภาพอนามัยของรัฐ เป็นต้น ซึ่งรัฐได้กำหนดให้มีเครื่องชี้วัดถึงความ

¹² สุภัทรา แก้วชาญศิลป์, การจัดสวัสดิการสังคมและสังคม, (กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., 2540), หน้า 7.

¹³ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ, ออกกำหนดคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ว่าด้วยมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2550, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวง, 2552), อัดสำเนา.

¹⁴ กรมประชาสงเคราะห์, แผนประชาสงเคราะห์แม่บท ฉบับที่ 4 พ.ศ. 2540 -2544, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543), หน้า 18-20.

จำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อให้สามารถตอบสนองกับปัญหาและความต้องการของคนในสังคมได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งรัฐได้กำหนดให้มีเครื่องชี้วัดถึงความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.) เพื่อให้สามารถตอบสนองกับปัญหาและความต้องการของคนในสังคมได้ในระดับหนึ่ง

3. ความเป็นธรรมทางสังคม (Social Justice) หลักการสำคัญข้อนี้ บริการสวัสดิการสังคมที่จะต้องเป็นบริการที่อยู่บนพื้นฐานความถูกต้องของกฎหมาย ความยุติธรรมทางสังคม เป็นบริการที่ไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่าจะเป็นเพศ ชนชั้น สีผิว ศาสนา วัฒนธรรม ซึ่งเป็นหลักการข้อนี้ยังแสดงถึงความครอบคลุมครบถ้วนของบริการสวัสดิการสังคมโดยไม่ถูกตัดโอกาสออกไป

4. การมีส่วนร่วมของคนในสังคมทุกระดับ (Participation) บริการสวัสดิการสังคมจำเป็นต้องตระหนักถึงหลักการมีส่วนร่วมของคนทุกคนในสังคม เพราะบริการสวัสดิการสังคมเป็นบริการที่เกี่ยวข้องกับคนในสังคมตั้งแต่เกิดถึงตาย เพราะฉะนั้นจำเป็นต้องเปิดโอกาสให้คนทุกกลุ่มทุกระดับที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนตั้งแต่ร่วมคิดค้นปัญหา ร่วมวิเคราะห์ร่วมวางแผน ร่วมจัดบริการ และร่วมติดตามประเมินผลบริการที่จัดให้ว่าเป็นที่พึงพอใจ และสอดคล้องกับความต้องการของสังคมมากน้อยเพียงใด

5. ความโปร่งใส (Transparency) หลักการข้อนี้เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชน องค์กรต่างๆที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดบริการสามารถเข้ามาร่วมตรวจสอบถึงความถูกต้องความเหมาะสมของโครงการ โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของประชาชนผู้รับบริการเป็นหลัก โดยองค์กรจะต้องใช้กระบวนการประชาธิปไตยเข้ามาในการจัดบริการสวัสดิการสังคม เช่น การมีตัวแทนเข้ามาเป็นปากเสียงการติดตามตรวจสอบผลงานของรัฐให้เป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

2.2.3 รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคม

รูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมของประเทศใด ขึ้นอยู่กับแนวคิดการจัดสวัสดิการสังคมที่นำมาใช้ เช่น หากนำแนวคิดการจัดสวัสดิการสังคมแบบเก็บตก ก็จะเป็นเพียงการช่วยเหลือแบบชั่วคราว บรรเทาปัญหาเฉพาะหน้า มากกว่าเป็นการเอาใจจริงเอาใจในการตอบสนองความต้องการหรือแก้ไขปัญหาในภาพกว้าง หากนำแนวคิดการจัดสวัสดิการสังคมแบบสถาบันมาใช้ก็จะถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของสถาบันต่างๆ โดยเฉพาะรัฐในการจัดการกับปัญหาและตอบสนองความต้องการของสังคมในภาพกว้างซึ่งเป็นหน้าที่ของทุกส่วนที่ต้องมาช่วยกันแนวคิดสวัสดิการสังคมประชาธิปไตย เชื่อว่ากลไกการตลาดทำหน้าที่จัดสวัสดิการสังคมให้กับคนในสังคมแต่รัฐยังจำเป็นต้องแทรกแซงและทำหน้าที่จัดสรรทรัพยากรให้กับคนจนที่ขาดโอกาสในสังคม เนื่องจากสังคมจะมีช่องว่างระหว่างคนรวยและคนจน ความไม่เป็นธรรมและการเอารัดเอาเปรียบในสังคมรัฐจึงเป็นสถาบันทางสังคมที่จัดสวัสดิการสังคมเสรีนิยมใหม่ เน้นความเป็นปัจเจกบุคคลเป็นหลักคนที่มีความสามารถรัฐไม่จำเป็นต้องเข้าไปแทรกแซงในการดูแลและจัดสวัสดิการให้กับคนจน ควร

ให้คนจนช่วยเหลือตนเอง โดยหางานทำบริการสวัสดิการสังคมจัดสวัสดิการไม่ใช่เป็นสิทธิของประชาชนที่พึงจะได้รับจากรัฐ เพราะเป็นการใช้ทรัพยากรมากเกินไป ทรัพยากรมีอยู่จำกัด รัฐจึงจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด หามาตรการจูงใจให้คนในสังคมทำงานรวมทั้งสร้างระบบโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม และปรับเปลี่ยนวิธีการลงทุนในแบบต่างๆ โดยทั่วไปรูปแบบการจัดสวัสดิการสังคมทั้งในส่วนของภาครัฐหรือองค์กรเอกชนมี 3 รูปแบบ ได้แก่

1. การจัดสวัสดิการในรูปแบบสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับ เช่น การศึกษาขั้นพื้นฐาน
2. การจัดสวัสดิการในรูปแบบการตรวจสอบเพื่อช่วยเหลือตามความจำเป็น เช่น การแก้ไขปัญหาสังคมและความยากจนเชิงบูรณาการ การสงเคราะห์เด็กในครอบครัวยากจน
3. การจัดสวัสดิการสังคมในรูปแบบการมีส่วนร่วม เช่น การประกันสังคม การประกันสุขภาพ และการประกันภัยเื้ออาทร เป็นต้น

2.2.4 ขอบเขตของงานสวัสดิการสังคม

งานสวัสดิการสังคมเกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในสังคม ให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีคุณภาพชีวิต 2 ด้าน ดังนี้

1. งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานช่วยเหลือชุมชน ผู้ด้อยโอกาส เด็ก สตรี เยาวชน คนพิการ ผู้สูงอายุและผู้ป่วยจิตเหื้อเฮดส์ งานส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ งานบริการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ได้แก่ การพัฒนาเด็กและเยาวชน การส่งเสริมผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส การจัดสวัสดิการเบี่ยงชีฟผู้พิการ ผู้สูงอายุและผู้ป่วยจิตเหื้อเฮดส์ การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือน (จปฐ.)

2. งานสังคมสงเคราะห์ การปฏิบัติหน้าที่ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ ได้แก่ มีการตรวจสอบผู้ได้รับเงินสงเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนตำบลและดูแลผู้ด้อยโอกาสในตำบล เพื่อประกอบการพิจารณาให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยถูกต้องและเหมาะสม มีการออกเยี่ยมเยียน ติดตาม สืบเสาะหาข้อเท็จจริง แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้รับการสงเคราะห์ เพื่อให้สามารถที่จะช่วยตนเองและครอบครัวได้ มีการจัดทำสถิติและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับการสงเคราะห์ เช่น การจัดสวัสดิการเบี่ยงชีฟ ผู้พิการ ผู้สูงอายุ มีการจัดสวัสดิการเบี่ยงชีฟให้กับผู้ป่วยเอคส์และจัดให้มีการให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจผู้คิดเหื้อเฮดส์

สรุปได้ว่า งานสวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการสังคมเพื่อแก้ไขปัญหาทางสังคมอันเนื่องมาจากการที่ประชาชนไม่สามารถดำรงชีวิตในสังคมได้หรือไม่สามารถปรับตัวเข้ากับระบบของสังคมและไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ทางสังคมของตนเองได้ โดยที่บริการดังกล่าวจะต้องตอบสนองความต้องการพื้นฐานของประชาชน และความมั่นคงทางสังคมในระดับมาตรฐาน เป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสังคมนาสงเคราะห์

2.3.1 ความหมายของการสังคมนาสงเคราะห์

จากการศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการสังคมนาสงเคราะห์มีนักวิชาการได้กล่าวถึงแนวคิดดังกล่าวไว้อย่างหลากหลาย ดังจะกล่าวตามประเด็นที่เกี่ยวข้องต่อไปนี้

นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์ สรุปไว้ว่า การสังคมนาสงเคราะห์เป็นศาสตร์ เป็นศิลป์ และเป็นวิชาชีพ ในการที่จะช่วยเหลือผู้ประสบความทุกข์ยาก เดือดร้อน ซึ่ง ไม่สามารถช่วยตนเองได้ ให้มีความสามารถในการแก้ไขปัญหาของเขาต่อไป ทั้งโดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้เพื่อ บรรเทาความต้องการและปัญหาทั้งของบุคคล กลุ่มชน และชุมชน โดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ช่วยเขาเพื่อให้เขาช่วยตนเองได้¹⁵

2.3.2 หลักการสังคมนาสงเคราะห์

งานสังคมนาสงเคราะห์มีหลักการที่สำคัญที่นักสังคมนาสงเคราะห์ต้องยึดถือเป็นหลักในการปฏิบัติงานดังนี้

1. หลักการยอมรับ หมายถึง การยอมรับผู้มาขอรับบริการว่าเป็นมนุษย์คนหนึ่ง มีศักดิ์ศรี มีความต้องการ และมีความสามารถในตนเอง
2. หลักในเรื่องปัจเจกบุคคล หมายถึง การเข้าใจว่ามนุษย์ทุกคนมีลักษณะเฉพาะตัว มีความแตกต่างกันทั้งในด้านรูปร่าง หน้าตา ลักษณะท่าทาง อุปนิสัยใจคอ ความรู้สึกทางด้านจิตใจ การแสดงออก เป็นต้น
3. หลักการไม่ตำหนิตืดเย็นผู้ที่มีปัญหา หมายถึง การที่นักสังคมนาสงเคราะห์จะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อผู้รับบริการ ไม่ติเตียนหรือประณามการกระทำของผู้รับบริการ
4. หลักการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยถือว่าบุคคลทุกคนมีสิทธิในการเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตและแก้ไขปัญหาของเขาเอง นักสังคมนาสงเคราะห์จะเป็นแต่เพียงผู้ที่คอยชี้แนะเท่านั้น
5. หลักการเก็บรักษาความลับ เป็นจรรยาบรรณของนักสังคมนาสงเคราะห์อย่างหนึ่ง เนื่องจากผู้ที่มีปัญหาทุกคนย่อม ไม่ต้องการให้เรื่องราวหรือปัญหาของเขาเป็นที่เปิดเผยล่วงรู้ต่อบุคคลอื่น นักสังคมนาสงเคราะห์จึงจำเป็นต้องรักษาความลับของผู้รับบริการไม่นำไปเปิดเผยให้ผู้อื่นล่วงรู้ เว้นแต่ในกรณีการให้ความช่วยเหลือแก่ผู้ขอรับบริการเท่านั้น

¹⁵นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์, ทฤษฎีและการปฏิบัติงานสังคมนาสงเคราะห์, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540), หน้า 50.

6. หลักการรู้จักบทบาทของตนเอง นักสังคมสงเคราะห์จะต้องระลึกถึงบทบาทของตนเองอยู่ตลอดเวลาที่ปฏิบัติงาน ไม่ใช่อารมณ์สนองตอบปฏิกิริยาของผู้รับบริการ

2.3.3 วิธีการสังคมสงเคราะห์

วิธีการสังคมสงเคราะห์แบ่งออกได้เป็น 2 ระดับ คือระดับจุลภาค Micro Social Work และระดับมหภาค Macro Social Work

1. การสังคมสงเคราะห์จุลภาค Micro Social Work เป็นการให้บริการสังคมสงเคราะห์โดยตรงแก่บุคคลผู้มีปัญหาและต้องการความช่วยเหลือเป็นรายบุคคล กลุ่ม หรือชุมชน โดยใช้วิธีการสังคมสงเคราะห์แบบผสมผสาน ได้แก่ การสังคมสงเคราะห์เฉพาะราย การสังคมสงเคราะห์กลุ่มชน และการจัดระเบียบชุมชน การสังคมสงเคราะห์จุลภาคนั้นช่วยจัดปัญหาการบกพร่องในหน้าที่ของบุคคลและกลุ่ม ตลอดจนปัญหาในชุมชนต่าง ๆ เพื่อเป็นการปรับคนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมตลอดจนพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคล กลุ่ม ชุมชน และสังคมให้ดียิ่งขึ้น

2. การสังคมสงเคราะห์มหภาค Macro Social Work เป็นการสังคมสงเคราะห์ในระดับสูงขึ้นไปหรือระดับเบื้องต้น อย่างเช่น ในระดับผู้บริหาร ผู้ร่างหรือกำหนดนโยบาย ผู้วิเคราะห์นโยบาย หรือผู้วางแผนทางสังคม ผู้วิจัยหรือฝ่ายจัดการ เป็นต้น โดยอาศัยวิธีการบริหารงานสังคมสงเคราะห์เป็นหลักสำคัญ การสังคมสงเคราะห์มหภาคเป็นการให้บริการทางอ้อมแก่ผู้รับบริการ ในการกำหนดนโยบายหรือแผนการจัดสรรทรัพยากรและงบประมาณต่าง ๆ การศึกษา สำรวจ และวิจัยเพื่อส่งเสริมการบริหารงาน การจัดการ การร่างนโยบาย และการวางแผนในการให้บริการโดยตรงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถตอบสนองความต้องการของบุคคล กลุ่ม ชุมชนและสังคม รวมทั้งสอดคล้องและกลมกลืนกับวัตถุประสงค์และนโยบายที่วางไว้ทุกระดับ นอกจากนี้ยังเป็นการปฏิบัติงานที่มุ่งเน้นการทำงานในระดับที่กว้าง คือปัญหาที่เป็นปัญหาสังคมเพื่อที่จะแก้ไขปัญหาสนองความต้องการ สร้างโอกาส หรือก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของชุมชนและสังคมด้วย

2.3.4 กระบวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ประกอบไปด้วยกระบวนการ 5 ขั้นตอน คือ

1. การศึกษาและวิเคราะห์ปัญหา โดยนักสังคมสงเคราะห์จะต้องศึกษาหาข้อเท็จจริงเกี่ยวกับผู้มีปัญหาแล้วทำการวิเคราะห์ปัญหา เพื่อหาแนวทางแก้ไข ป้องกัน ฟื้นฟู และพัฒนา

2. การตรวจสอบทรัพยากร เป็นการสำรวจถึงบริการต่าง ๆ ที่จัดในหน่วยงานว่าตรงกับปัญหาและความต้องการของผู้ขอรับบริการหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้ในการแก้ไขป้องกันปัญหา

3. การวางแผนแก้ไขและป้องกันปัญหา ควรคำนึงถึงการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้มาขอรับบริการ ในการดำเนินการวางแผนเพื่อแก้ไขปัญหามาของเขาเอง รวมทั้งพิจารณาว่ามีวิธีการหรือบริการอย่างใดบ้างที่จะเข้ามาเพื่อบรรเทาหรือขจัดปัญหา หรือหาทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาขึ้น

การให้คำจำกัดความสังคมสงเคราะห์จึง สรุปได้ว่า คือ การนำเอาทรัพยากรต่าง ๆ มาใช้อย่างเป็นศิลปะและวิธีการทางวิทยาศาสตร์เพื่อช่วยเหลือและตอบสนองความต้องการของบุคคล กลุ่ม ชุมชน เพื่อให้เขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ งานสังคมสงเคราะห์เป็นงานที่ต้องเข้าไปแก้ไขเกี่ยวกับมนุษย์นักสังคมสงเคราะห์จึงต้องทำงานเกี่ยวข้องกับบุคคล กลุ่ม และชุมชนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาที่เกิดขึ้น ดังนั้นนักสังคมสงเคราะห์จึงจำเป็นต้องมีความรู้ในเรื่องของมนุษย์และศาสตร์ต่าง ๆ เช่น จิตวิทยา สังคมวิทยา มานุษยวิทยา ชีววิทยา เศรษฐศาสตร์ ฯลฯ โดยให้ความเชื่อมั่นในศักยภาพของมนุษย์ เป้าหมายของงานสังคมสงเคราะห์นั้นเป็นกิจกรรมหรือการกระทำที่เป็น การป้องกันปัญหาและพัฒนาผู้รับบริการ โดยอาศัยหลักการ วิธีการ กระบวนการปฏิบัติงานทางด้านสังคมสงเคราะห์ เพื่อให้ผู้รับบริการมีคุณภาพชีวิตที่ดี อันนำไปสู่การพัฒนาสังคมโดยรวม นับได้ว่างานสังคมสงเคราะห์เป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะนำไปสู่เป้าหมายของงานสวัสดิการสังคม ประชญาที่สำคัญในการปฏิบัติงานก็คือ การช่วยเหลือบุคคล กลุ่ม และชุมชนให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งโดยหลักการแล้วงานสังคมสงเคราะห์มุ่งเน้นการบริหารและการจัดหาบริการให้แก่บุคคล เพื่อส่งเสริมให้บุคคลสามารถดำรงชีวิตในสังคมได้อย่างปกติสุข งานสังคมสงเคราะห์จึงเป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งทำให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างคนและระบบต่าง ๆ ในสังคม นั่นก็คือการช่วยเหลือบุคคล กลุ่มชน และชุมชน ด้วยการให้คำแนะนำ การจัดหาบริการต่าง ๆ ในชุมชน เป็นต้น

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบล

งานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง งานย่อยในหนึ่งภารกิจด้านงานสวัสดิการสังคม ขององค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่รับผิดชอบไม่ว่าจะเป็นการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เด็ก สตรี เยาวชน คนพิการ ผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ซึ่งแบ่งการดำเนินงานดังต่อไปนี้

2.4.1 งานสวัสดิการและพัฒนาชุมชน การปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับงานช่วยเหลือชุมชนผู้ด้อยโอกาส เด็ก สตรี เยาวชน คนพิการ ผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ งานส่งเสริมการเรียนรู้กลุ่มต่างๆ งานบริการจัดเก็บข้อมูลเพื่อการพัฒนาชนบท ได้แก่ การพัฒนาเด็กและเยาวชน การส่งเสริมผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาส การจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้พิการ ผู้สูงอายุและผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ การจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของครัวเรือน (จปฐ.)

2.4.2 งานสังคมสงเคราะห์ การปฏิบัติหน้าที่ในการสงเคราะห์ช่วยเหลือผู้ประสบภัยต่างๆ ได้แก่ มีการตรวจสอบผู้ได้รับเงินสงเคราะห์จากองค์การบริหารส่วนตำบลและดูแลผู้ด้อยโอกาสในตำบล เพื่อประกอบการพิจารณาให้การสงเคราะห์ช่วยเหลือ โดยถูกต้องและเหมาะสม มีการออกเยี่ยมเยียน ติดตาม สืบเสาะหาข้อเท็จจริง แนะนำ ให้คำปรึกษาแก่ผู้รับการสงเคราะห์ เพื่อให้

สามารถที่จะช่วยตนเองและครอบครัวได้ มีการจัดทำสถิติและรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ เกี่ยวกับผู้รับ การสงเคราะห์ เช่น การจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ผู้พิการ ผู้สูงอายุ มีการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้กับ ผู้ป่วยเอดส์และจัดให้มีการให้คำปรึกษาแนะนำ ให้กำลังใจผู้ติดเชื้อเอดส์ งานสังคมสงเคราะห์แบ่ง การดำเนินงานออกเป็น 2 ด้าน ดังต่อไปนี้

1. ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ตามที่ได้มีการถ่ายโอนภารกิจ ด้านการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และ คณะรัฐมนตรี โดยนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันอังคารที่ 30 ธันวาคม 2551 โดยรัฐบาลได้กำหนด นโยบายเร่งด่วน นโยบายข้อ 1.2 ด้านการรักษาและการเพิ่มรายได้ของประชาชน 1.2.4 ด้านการ สร้างหลักประกันด้านรายได้แก่กลุ่มผู้สูงอายุและผู้พิการ ที่มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ หรือไม่ สามารถประกอบอาชีพเลี้ยงตัวเองได้ โดยอาศัยระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วย หลักเกณฑ์การ จ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 และระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยความพิการให้คนพิการขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553 มีแนวทางการปฏิบัติในการจ่ายเงินดังนี้

1) หลักการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและเบี้ยความพิการ

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ข้อ 13 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์ การจ่ายเงินเบี้ยความพิการให้คนพิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2553 ข้อ 13 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ่ายเงินเป็นรายเดือนภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน ทั้ง 2 ระเบียบนี้มีวัตถุประสงค์ให้ผู้ที่ได้รับสิทธิ นำไปใช้ประโยชน์และนำเงินไปดำรงชีพอยู่ในเดือน นั้นๆ จึงให้จ่ายเงินในต้นเดือน ภายในวันที่ 10 ของเดือนนั้น ไม่ใช่เป็นการจ่ายเงินสำหรับเป็น ค่าใช้จ่ายเดือนที่ผ่านมาในลักษณะของเงินเดือน

2) คุณสมบัติ และการรับจดทะเบียน ผู้สูงอายุและคนพิการ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2552 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 10 ข้อ 14 และระเบียบ กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเบี้ยความพิการให้คนพิการขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. 2553 ข้อ 6 ข้อ 7 ข้อ 8 ข้อ 10 ข้อ 14 เป็นการกำหนดคุณสมบัติและกำหนดเรื่องการขึ้น ทะเบียนใหม่รวมถึงการแจ้งย้ายที่อยู่ของผู้มีสิทธิ เพื่อให้ผู้มีสิทธิได้รับเงินดังกล่าว สามารถรับเงิน ได้ต่อเนื่องตรงตามระยะเวลาที่ตนมีสิทธิตามปีงบประมาณนั้น และไม่ให้มีการจ่ายเงินซ้ำซ้อน ซึ่ง

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเมื่อได้รับแจ้งการย้ายและการแจ้งขึ้นทะเบียนใหม่แล้ว ต้องรวบรวมไว้เพื่อจัดทำบัญชีรายชื่อ พร้อมทั้งรายงานจำนวนผู้มีสิทธิในรอบของการรายงานปีนั้นทั้งหมดให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นดำเนินการจัดทำค่าของงบประมาณในแต่ละปี ดังนั้นเมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรเงินในปีงบประมาณแล้ว แม้ผู้มีสิทธิได้ย้ายไปก่อนหรือระหว่างปีงบประมาณนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังคงต้องจ่ายเงินให้ผู้มีสิทธิดังกล่าวต่อไปจนสิ้นปีงบประมาณ เมื่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รายงานบุคคลที่มีสิทธิมายังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นที่เรียบร้อยแล้วถือว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ จะได้รับการจัดสรรงบประมาณสำหรับบุคคลนั้นในปีที่ของงบประมาณ

3) ขั้นตอนการดำเนินงาน

3.1) รับลงทะเบียนในเดือนพฤศจิกายน ของทุกปี ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดรับลงทะเบียนผู้สูงอายุและผู้พิการรายใหม่ ได้แก่

3.1.1 ผู้ที่จะอายุครบ 60 ปีบริบูรณ์ ในเดือนกันยายนของปีงบประมาณที่จะถึง และมีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบข้อ 6

3.1.2 ผู้ที่มีอายุเกินกว่า 60 ปี และมีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบข้อ 6 แต่ยังไม่เคยลงทะเบียนขอรับเงิน

3.1.3 คนพิการรายใหม่ ที่มีคุณสมบัติ ไม่มีลักษณะต้องห้ามตามระเบียบข้อ 6

3.1.4 ผู้สูงอายุ คนพิการ ผู้มีสิทธิที่ย้ายภูมิลำเนาจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในปีงบประมาณที่ผ่านมา

3.2) การจัดทำบัญชีรายชื่อ ปิดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิทั้งหมด ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ณ ที่ทำการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานที่สาธารณะที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด ไม่น้อยกว่า 15 วัน แล้วรายงานจำนวนผู้มีสิทธิให้จังหวัดภายในเดือนมกราคมของทุกปี แล้วให้จังหวัดรายงานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี เพื่อจะได้ดำเนินการจัดทำค่าของงบประมาณต่อไป

4) การจ่ายเงิน

4.1) เมื่อเริ่มต้นปีงบประมาณ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการจัดสรรงบประมาณของปีงบประมาณแล้ว องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องดำเนินการจ่ายเงินตามวิธีที่กำหนด ด้วยเงินสด หรือโอนเงินผ่านบัญชีธนาคารตามความประสงค์ของผู้รับเงินทุกเดือน ภายในวันที่ 10 ตลอดทั้งปีงบประมาณตามที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรายงานขอให้ผู้มีสิทธิ แม้ว่าผู้มีสิทธิจะได้ย้ายทะเบียนบ้านออกไปแล้ว เนื่องจาก ได้ใช้ชื่อบุคคลนั้นของงบประมาณเป็นการล่วงหน้ามาแล้ว

4.2) กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า มีผู้มีสิทธิที่เคยลงทะเบียนไว้ได้ แฉ่งย้ายออกจากทะเบียนบ้านไป ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแจ้งผู้มีสิทธิรายนั้นให้ไป ลงทะเบียนที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งใหม่ ตามกำหนดเวลาเพื่อองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแห่งใหม่จะได้นำรายชื่อไปของบประมาณในปีถัดไป

4.3) กรณีการเสียชีวิตของผู้มีสิทธิ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยทั้งสองฉบับ กำหนดให้ผู้บริหารสั่งระงับการจ่ายทันที ทั้งนี้เป็นไปตามสิทธิของผู้ที่มีชีวิตอยู่เท่านั้น สิทธิดังกล่าว เป็นสิทธิเฉพาะตัวไม่ได้เป็นสิทธิที่ตกทอดแก่ทายาทจึงไม่สามารถเบิกจ่ายให้แก่บุคคลอื่น ได้สรุป มี การสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ที่แสดงความจำนงโดยการขอขึ้นทะเบียนเพื่อขอรับ การสงเคราะห์ โดยเร่งมีการสำรวจข้อมูลและรับขึ้นทะเบียนผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปี ภายในเดือน พฤศจิกายนของทุกปี มีการสำรวจข้อมูลและรับขึ้นทะเบียนผู้พิการ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิผู้รับเบี้ยยังชีพผู้พิการ ผู้สูงอายุ มีการ รายงานข้อมูลผู้สูงอายุและผู้พิการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น เพื่อเป็นข้อมูลในการขอตั้งงบประมาณในปีงบประมาณถัดไป ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี มี การตรวจสอบสถานะความพิการและการดำรงชีวิตอยู่ของผู้พิการและผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพแล้ว ภายในเดือนตุลาคมของทุกปี มีการตั้งงบประมาณและวิธีการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพของผู้พิการและ ผู้สูงอายุ ให้ดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และมีการปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าวัน ในกรณีที่ผู้พิการและ ผู้สูงอายุ ขาดคุณสมบัติหรือถูกระงับการจ่ายเงิน

2. ด้านพัฒนาการดำเนินงานผู้ปวยลิดเชื้อเอดส์ การกำหนดแนวทางการดำเนินงาน ด้านเอดส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันจะต้องดำเนินการภายใต้สถานการณ์ และ แนวโน้มต่างๆ ที่สอดคล้องกับข้อตกลงระหว่างประเทศ กฎหมาย และนโยบาย ที่เป็น มาตรฐานสากล รวมถึงรัฐธรรมนูญ ฎิญาเอดส์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 และแผนป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์แห่งชาติ ซึ่งมาตรฐานการพัฒนาดำเนินงานด้านเอดส์จะทำ ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงและเพื่อพัฒนามาตรฐานการดำเนินงานด้านเอดส์ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นไปสู่เป้าหมายตรงกับแนวนโยบายต่างๆ ที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เป็นที่ยอมรับใน ระดับสากลจึงต้องมีการเตรียมความพร้อม และเงื่อนไขความสำเร็จขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในการดำเนินงานด้านเอดส์ เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานซึ่งปัจจัยที่มีความสำคัญในการ ช่วยเหลือและพัฒนาผู้ลิดเชื้อ/ผู้ปวยเอดส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่

1) การจัดทำฐานข้อมูลผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์

การจัดทำฐานข้อมูลมีความสำคัญ ในการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมาก เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถนำข้อมูลของผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์มาใช้ประกอบการตัดสินใจในแง่มุมต่างๆ เช่น ในด้านการแก้ปัญหา การสนับสนุน และการพัฒนาในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การรักษาพยาบาลการช่วยเหลือเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ การประกอบอาชีพ เป็นต้น

2) การจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้ป่วยเอดส์

การจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้ป่วยเอดส์ เพื่อเป็นเงินสงเคราะห์สำหรับผู้ป่วยเอดส์ที่ยากจนขาดผู้อุปการะหรือถูกทอดทิ้ง เป็นภารกิจที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ (กรมประชาสงเคราะห์เดิม) ถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้จ่ายเงินแก่ผู้ป่วยเอดส์ทุกคนๆ ละ 500 บาทสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีความพร้อม และมีเงินรายได้จากภาษีอากรในท้องถิ่นเป็นจำนวนมาก หรือมีศักยภาพ หรือสถานะทางการเงิน การคลัง และสามารถจัดสรรรายได้โดยตั้งงบประมาณของตนเอง เพื่อช่วยเหลือเป็นค่ารักษาพยาบาล และค่าครองชีพแก่ผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ตามรายชื่อในบัญชี ซึ่งยังไม่ได้รับการช่วยเหลือหรือตั้งงบประมาณเพิ่มจากเดือนละ 500 บาทได้ ซึ่งเป็นไปตามแนวทางและวิธีการตั้งงบประมาณการจ่ายเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้ป่วยเอดส์¹⁶

3) การจัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการสำหรับผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ เพื่อทำหน้าที่กำหนดหลักเกณฑ์/ระเบียบการช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ การแก้ไขปัญหา และการวางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์และหลักปฏิบัติในการรักษาความลับของผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ การคัดเลือกผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ เพื่อให้ความช่วยเหลือในประเภทต่างๆ เช่น ผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ที่พึ่งตนเองไม่ได้ การช่วยเหลือด้านการจัดสวัสดิการกองทุนผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ โครงสร้างคณะกรรมการ อาจจะประกอบด้วยผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นการ

¹⁶ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0891.3 /ว 531 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2550 เรื่อง กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินงานจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2550 , (อัดสำเนา)

ระดมความร่วมมือในการจัดสวัสดิการแก่ผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ฝ่ายละ 3 คน เท่า ๆ กันหรือตามความเหมาะสม

4) การจัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบด้านผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดให้มีบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ รับผิดชอบงานด้านเอดส์ โดยอาจเป็นตำแหน่งนักวิชาการ นักสังคมสงเคราะห์ พยาบาล ฯลฯ รับผิดชอบและดูแลงานด้านเอดส์ รวมทั้งการส่งเสริมให้มีอาสาสมัครผู้ดูแลผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ตลอดจนการส่งเสริมให้มีการจัดชมรมสำหรับผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ เพื่อดำเนินการและผลักดันภารกิจด้านการให้ความช่วยเหลือผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ต่อไป

5) การประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการประสานงานด้านความร่วมมือ ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่มีพื้นที่ติดต่อกันหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในจังหวัด เพื่อก่อให้เกิดศักยภาพในแนวทางเครือข่ายความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดสวัสดิการด้านต่างๆ สำหรับผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

6) การให้ความรู้เรื่องเอดส์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องให้ความรู้แก่ทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์เจ้าหน้าที่สาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลอดจนประชาชนทั่วไป เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคเอดส์ได้อย่างถูกต้อง เช่น เอดส์คืออะไร ติดต่อกันได้อย่างไร ทำอย่างไรถึงจะมีเพศสัมพันธ์ที่ปลอดภัย เป็นต้น

สรุป การพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัจจัยที่สำคัญในการช่วยเหลือและพัฒนาผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ได้แก่ การจัดทำฐานข้อมูลผู้ติดเชื้อเอดส์/ผู้ป่วยเอดส์ มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพแก่ผู้ป่วยเอดส์ มีการจัดตั้งคณะกรรมการสวัสดิการสำหรับผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ จัดให้มีบุคลากรที่รับผิดชอบด้านผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์มีการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นข้างเคียงและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์และมีการให้ความรู้เรื่องเอดส์ ไม่ว่าจะเป็นผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตลอดจนประชาชนทั่วไป

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับสังคมสงเคราะห์ตามแนวพุทธศาสนา

2.5.1 ปรัชญางานสังคมสงเคราะห์ตามแนวพุทธศาสนา

การสังคมสงเคราะห์มีรากฐานมาจากความรู้สึกห่วงใยที่คนในสังคมมีต่อเพื่อนมนุษย์อีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเดือดร้อนและช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ในระยะเริ่มแรกคำว่า สังคมสงเคราะห์ยังไม่ปรากฏชัดเจน เป็นเพียงความคิดในการอุทิศตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม โดยได้รับอิทธิพลจากคำสอนทางศาสนาต่างๆ อาทิ ศาสนาฮิว และคริสต์ศาสนาในอังกฤษและอเมริกา ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของวิชาชีพนี้ ต่อมา จึงได้มีวิวัฒนาการมาเป็นสังคมศาสตร์ประยุกต์ มีการตั้งโรงเรียนสังคมสงเคราะห์ ผลิตนักสังคมสงเคราะห์ (Social worker) เป็นนักวิชาชีพในตอนต้นคริสต์ศตวรรษที่ 20 ทั้งในยุโรปและอเมริกา

อาจกล่าวได้ว่า ปรัชญาพื้นฐานของการสังคมสงเคราะห์ที่เป็นสากล (รวมทั้งของประเทศไทย) นั้นเป็นความคิดในลักษณะการกุศล (Charity) การอุทิศตนเข้าช่วยเหลือผู้เดือดร้อนตามคำสอนของศาสนา แต่ต่อมา ในยุคที่วิชาการทางสังคมวิทยาและมานุษยวิทยาและจิตวิทยาได้กำเนิดขึ้นราวทศวรรษที่ 1930 นักจิตวิทยาและนักสังคมสงเคราะห์ในสหรัฐอเมริกา ได้พัฒนาแนวคิดในการมองธรรมชาติของมนุษย์ในด้านดี และเน้นการให้ความสำคัญกับศักยภาพ สิทธิ และศักดิ์ศรีของมนุษย์ที่เท่าเทียมกัน ในยุคนี้เริ่มมีคำว่า “Work with, not work for “ (Go we 1978 : 19) เกิดขึ้นก็คือการทำงานสังคมสงเคราะห์มิใช่ การทำให้ แต่เป็นการทำงานด้วยกัน หรือเป็นการช่วยมนุษย์ในฐานะเพื่อนมนุษย์ด้วยกันอย่างเท่าเทียม มิใช่ถือว่าเขาค้ำชั้น หรือด้อยคุณค่ากว่าเรา คำกล่าวอีกชุดหนึ่งที่สะท้อนปรัชญาของการสังคมสงเคราะห์คือ “การช่วยเขาเพื่อให้ช่วยตนเองได้ (help them to help themselves) คำกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นความเชื่อที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพที่จะพึ่งตนเองได้ ในบางครั้งมนุษย์อาจประสบปัญหาบางประการ จนไม่อาจแก้ไขได้ด้วยตนเอง แต่การช่วยให้เขาพ้นจากปัญหาก็มีหลายวิธี นักสังคมสงเคราะห์จะเลือกวิธีที่ผู้รับการช่วยเหลือ (Client) บางครั้งเรียกว่า **ผู้รับบริการ** หรือ **ผู้ใช้บริการ**) ไม่สูญเสียความเป็นมนุษย์ไป บางครั้งปัญหาทำให้คนที่เผชิญปัญหาอยู่เกิดความรู้สึกท้อแท้ นักสังคมสงเคราะห์ก็จะกระตุ้นและสนับสนุนให้ผู้ใช้บริการเกิดความมั่นใจขึ้น มีกำลังใจที่จะแก้ไขปัญหาได้ ตลอดจนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง นั่นคือ การพึ่งตนเองได้กลับมาอีกครั้งหนึ่งทั้งนี้ทั้งนั้น ตั้งอยู่บนปรัชญาพื้นฐานที่เชื่อมั่นในความเป็นมนุษย์

กล่าวโดยสรุป ปรัชญาพื้นฐานของการสังคมสงเคราะห์เป็นการผสมผสานระหว่างค่านิยมเชิงคุณธรรมอย่างน้อย 2 แนว คือ

1. ค่านิยมเรื่องความรับผิดชอบ ถือเป็นหน้าที่ (ตามคำสอนทางศาสนา) ที่จะช่วยเหลือผู้ตกทุกข์ได้ยาก

2. ทักษะในเรื่องธรรมชาติของมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีสิทธิ และมีศักดิ์ศรีเท่าเทียมกัน¹⁷

พระพุทธเวที (ประยูรค์ ปยุตโต) ได้ให้ความหมายสังคมสงเคราะห์ไว้ว่าสังคมสงเคราะห์ หมายถึงการยึดเหนี่ยวจิตใจ ประสานหมู่ชนไว้ให้รวมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน หรือการให้สังคม เกาะกุมกันอยู่เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ไม่แตกไม่กระจัดกระจาย ดังนั้น ความมุ่งหมายของสังคมสงเคราะห์ จึงไม่เป็นเพียงเอาอะไรไปให้เขา ไม่ใช่เอาบริการไปให้ เอาทรัพย์สินเงินทองไปให้ แต่หมายถึงการทำให้สังคมรวมใจกันผนึกยึดเหนี่ยวกันไว้ได้

การสังคมสงเคราะห์ เป็นการช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์ที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ เพื่อให้เขาสามารถช่วยเหลือตนเองได้ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับหลักธรรมในทาง พระพุทธศาสนาที่พระพุทธเจ้า ทรงวางหลักแห่งการสงเคราะห์ไว้ สามารถนำมาใช้ในงานสังคมสงเคราะห์ได้เป็นอย่างดี ในขณะเดียวกันก็ได้กล่าวเชิงสรุปเกี่ยวกับพุทธศาสนากับงานสังคมสงเคราะห์¹⁸ ดังนี้

การสังคมสงเคราะห์ คือการสงเคราะห์สังคมแต่ถ้าแปลให้ลึกกว่านั้น ก็มีความหมายทาง ธรรมสงเคราะห์ คำบาลีเป็น สงคห(สังคห) แปลว่า ประมวล รวบรวม จับมารวมเข้าด้วยกัน ยึดเหนี่ยวใจให้รวมกันเป็นหนึ่ง ผูกใจกันไว้

สังคห ที่แปลว่า ยึดเข้าไว้ด้วยกันนั้น หมายถึง ยึดในแก่นามธรรมและยึดในแง่รูปธรรม

ทางนามธรรม คือยึดเหนี่ยวผูกจิตใจให้รวมกันไว้เป็นหนึ่ง

ทางรูปธรรม คือให้คนมารวมกัน ประสานเข้าด้วยกัน

ดังนั้น สังคมสงเคราะห์ตามแนวทางพระพุทธศาสนา คือ ทำให้สังคมรวมกันได้เป็นหนึ่ง เดียวทั้งรวมใจและรวมกาย

โดยสรุป การสังคมสงเคราะห์ เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ตลอดจนวิชาชีพทุกแขนง ในอันที่จะดำเนินการเพื่อป้องกันและแก้ไขช่วยเหลือผู้ที่ประสบความเดือดร้อนต่างๆ ซึ่งไม่สามารถจะช่วยเหลือตนเองได้ ให้มีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของตนต่อไป ทั้งนี้โดยการนำเอาทรัพยากรที่มีอยู่มาประยุกต์ใช้ เพื่อช่วยบรรเทาความต้องการและปัญหาทั้งของเอกชน กลุ่มชน และชุมชน โดย

¹⁷วันทนีย์ วาสิกะสินและคณะ, ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาชัยธรรมศาสตร์, 2538), หน้า 29.

¹⁸พระพุทธเวที(ประยูรค์ ปยุตโต), พุทธธรรม, (กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2532), หน้า 72.

วิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific method) จุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ช่วยเขาเพื่อให้เขาช่วยตนเองได้ (Help them to help themselves)¹⁹

2.5.2 วิธีการสังคมนาสงเคราะห์ตามแนวพุทธศาสนา

วิธีการสังคมนาสงเคราะห์ตามแนวพุทธ ก็คือ การจัดให้มีการดำเนินการสังคมนาสงเคราะห์ให้สอดคล้องกับแนวคิดและหลักการสังคมนาสงเคราะห์ตามแนวทางพระพุทธศาสนา

พุทธธรรมที่เป็นวิธีการสังคมนาสงเคราะห์ คือ คำสอนที่สอนให้บุคคลรู้จักการดำเนินชีวิตของมนุษย์รู้จักดำเนินชีวิตให้บรรลุประโยชน์ที่เป็นจุดหมายของชีวิต ที่เรียกว่า อุดมคติ 3 ประการ²⁰ ได้แก่

1. ทิฏฐธรรมมิกัตถะ คือ ประโยชน์ปัจจุบัน
2. สัมปรายิกัตถะ คือ ประโยชน์เบื้องต้น
3. ปรมัตถะ คือ ประโยชน์สูงสุด

อุดมคติ 3 ประการนี้ เป็นวิธีการสังคมนาสงเคราะห์ที่สอดคล้องกับแนวคิดและหลักการสังคมนาสงเคราะห์ตามแนวพุทธ ในลักษณะดังนี้

1. ในแง่ของความคิด

อุดมคติ 3 ประการ เป็นวิธีการสังคมนาสงเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาของชีวิต คือ

1) ทิฏฐธรรมมิกัตถะ เป็นวิธีสังคมนาสงเคราะห์ให้บุคคลได้มาซึ่งปัจจัยสี่ที่จำเป็นต่อร่างกายอย่างเพียงพอ เป็นการสงเคราะห์รายบุคคล

2) สัมปรายิกัตถะ เป็นวิธีการสงคมนาสงเคราะห์เพื่อให้สังคมมีความสงบสุข เป็นการตอบสนองด้านสังคม เป็นการมุ่งสงคมนาสงเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาส่วนสังคม

3) ปรมัตถะ เป็นวิธีการสงคมนาสงเคราะห์ด้านจิตใจ เพื่อให้บุคคลมีความมั่นคงสงบสุข เป็นการตอบสนองด้านจิตใจ วิธีนี้เป็นการดับปัญหาอย่างสิ้นเชิง

2. ในแง่ของหลักการ

อุดมคติ 3 ประการ สอดคล้องกับหลักการสงคมนาสงเคราะห์ชุมชนตามแนวพุทธ ดังนี้

1) อุดมคติ 3 ประการ เป็นวิธีการสงคมนาสงเคราะห์ที่เป็นไปตามหลักเหตุผล หรือแก้ไขปัญหาตามสาเหตุ เป็นวิธีการสงคมนาสงเคราะห์ทั้งในแง่ เศรษฐกิจ สังคม จิตใจ อย่างสมดุลกัน

¹⁹ไวโลวจันน์ ฤกษ์ฤทธิ, สังคมศาสตร์เบื้องต้น, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2529), หน้า 6-7.

²⁰พระมหาเสวี พุทธรุจิโต, ดร., วิธีการสงคมนาสงเคราะห์ตามแนวพุทธศาสนา, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2552), หน้า 50.

2) อุดม 3 ประการ เป็นวิธีสงเคราะห์ที่ทุกคนต้องลงมือปฏิบัติเอง เป็นวิธีการแก้ไขที่ค่อยเป็นค่อยไปตามความเหมาะสม เป็นการขจัดปัญหาทั้ง 3 ด้าน โดยมุ่งให้ดับปัญหาได้ในที่สุด และเป็นประโยชน์แก่สังคมโดยรวม

3. ในแง่ของกระบวนการสงเคราะห์

ในแง่ของการสงเคราะห์ อุดม 3 ประการ เป็นคำสอนหลักหรือเป็นวิธีการสงเคราะห์ที่เป็นจุดเริ่มต้นที่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติตามคำสอนข้ออื่น ๆ ที่สนับสนุนการสงเคราะห์ตามหลักอุดม 3 ประการได้อย่างเป็นระบบ เช่น การสงเคราะห์ตามหลักทฤษฎีธรรมมีกัตถะ ข้ออุฏฐานสัมปทา ย่อมนำไปสู่หลักอิทธิบาทสี่ เป็นต้น

ดังนั้น อุดม 3 ประการ จึงเป็นวิธีการสังคมสงเคราะห์ตามแนวพระพุทธศาสนา โดยวิธีการแล้ว อุดม 3 ประการเป็นการสงเคราะห์ที่มุ่งให้เกิดผลเป็นการตอบสนองความต้องการของชีวิตและแก้ไขปัญหามาของชีวิต ในลักษณะดังต่อไปนี้

1. การแก้ไขปัญหาล้วนบุคคล

ปัญหาล้วนบุคคลเป็นปัญหาที่เกิดจากความจำเป็นทางชีววิทยา บุคคลจะต้องแสวงหาปัจจัยที่จำเป็นต่างๆ อย่างน้อยปัจจัยสี่ มาตอบสนองความต้องการ หรือการหาเลี้ยงชีพของตนและครอบครัวให้เพียงพอ การแก้ไขปัญหาล้วนบุคคลนี้ จะต้องแก้ไขโดยปลูกฝังให้บุคคลทุกคนมีคุณธรรมขั้นพื้นฐาน ที่เรียกว่า “ ทฤษฎีธรรมมีกัตถะ หรือประโยชน์ในปัจจุบัน 4 ประการ คือ

- 1) อุฏฐานสัมปทา คือความขยันหาทรัพย์
- 2) อารักขสัมปทา คือการประหยัดและอดออม
- 3) กัลป์ยาณมิตตตา คือการรู้จักคบเพื่อนดี
- 4) สมชีวิตา คือการเลี้ยงชีพแต่พอดี

หลักอิทธิบาท 4 ประการ คือ

- 1) ฉันทะ คือความพอใจในงานที่ตนเองทำ
- 2) วิริยะ คือความพากเพียรทำงาน
- 3) จิตตะ คือเอาใจฝักใฝ่ในงานที่ทำ
- 4) วิมังสา คือหมั่นใช้ปัญญาใคร่ครวญ

2. การแก้ไขปัญหาล้วนสังคม

ปัญหาล้วนสังคมเป็นปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของคนในสังคม เป็นปัญหาที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อดังกล่าวโดยรวม เพราะเกิดความขัดแย้ง ทะเลาะกัน ในเรื่องลาภ ยศ สรรเสริญ เป็นต้น เป็นเรื่องค่านิยม ความเชื่อ และพฤติกรรมของคนในสังคม อาจเนื่องมาจากกิเลส นั้นเอง

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาล้วนสังคมนั้น จะต้องแก้ไขที่พฤติกรรมของคนในสังคม ให้มีคุณธรรมขั้นพื้นฐาน เกี่ยวกับการอยู่ร่วมกันในสังคม ที่เรียกว่า “ สัมปรายกัตตะ คือ ประโยชน์ เบื้องหน้า 4 ประการ คือ

- 1) สัทธาสัมปทา คือ มีศรัทธาที่ถูกต้อง เช่น หลักกรรม ความดี ความชั่วฯ
- 2) สीलสัมปทา คือมีศีลธรรม และเคารพกฎระเบียบของสังคม
- 3) จาคสัมปทา คือมีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เสียสละช่วยเหลือกัน
- 4) ปัญญาสัมปทา คือมีปัญญารู้เท่าทันสถานการณ์ เข้าใจความจริงของชีวิต ฯลฯ

3. การแก้ไขปัญหาล้วนจิตใจ

ปัญหาล้วนจิตใจ เป็นปัญหาที่ลึกซึ้งละเอียดอ่อน เพราะมนุษย์มีกิเลสอยู่ในจิตใจ ถ้าจิตใจถูกครอบงำด้วยกิเลสแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อสังคมเช่นเดียวกัน เพราะพระพุทธศาสนาถือว่าจิตใจเป็นใหญ่เป็นหัวหน้า แก้ไขได้ด้วยการปฏิบัติตามหลักอริยมรรคมีองค์ 8 ประการ คือ

- 1) สัมมาทิฐิ คือความเห็นที่ถูกต้อง
- 2) สัมมาสังกัปปะ คือคิดถูกต้อง
- 3) สัมมาวาจา คือพูดถูกต้อง
- 4) สัมมากัมมันตะ คือกระทำถูกต้อง
- 5) สัมมาอาชีวะ คือเลี้ยงชีพถูกต้อง
- 6) สัมมาวายามะ คือพยายามถูกต้อง
- 7) สัมมาสติ คือมีสติถูกต้อง
- 8) สัมมสมาธิ คือมีสมาธิถูกต้อง

นอกจากนี้พระพุทธศาสนายังมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาล้วนจิตใจจากหลักการของอริยสัจ 4 คือ

- 1) ทุกข์ คือปัญหา
- 2) สมุทัย คือสาเหตุของปัญหา
- 3) นิโรธ คือสภาวะที่ปราศจากปัญหา
- 4) มรรค คือทางปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหา

2.5.3 วิธีสงเคราะห์แบบต่างๆ ของพระพุทธเจ้า

พระพุทธเจ้าเมื่อสอนเวไนยสัตว์ ทรงเอาแบบการสอนต่างๆ มาสอนตามความเหมาะสม แบบการสอนเหล่านี้²¹ คือ

1. แบบสนทนา (สากัจฉา หรือธรรมสากัจฉา) เป็นวิธีที่ทรงใช้บ่อยที่สุดอ่านพระไตรปิฎกแล้วจะเห็นว่าพระองค์ชอบให้วิธีนี้ อาจเป็นด้วยว่าผู้ฟังได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็น ทำให้การเรียนการสอนสนุก ไม่รู้สึกว่าตนกำลัง “เรียน” หรือกำลัง “ถูกสอน” แต่จะรู้สึกว่าการสนทนาปราศรัยกับพระพุทธองค์อย่างสนุกสนาน

ในการสนทนานั้น พระพุทธองค์จะทรงทำหน้าที่นำสนทนา คือ ทำหน้าที่ซักถาม โยนปัญหาให้ขบคิด แล้วตะล่อมเข้าสู่จุดสรุปเข้าหาประเด็นที่ต้องการ บางที่เพียงตรัสเป็นนัยๆ คู่สนทนา ก็อาจสรุปได้เอง ขอยกตัวอย่างสักเรื่อง

ภิกษุหนุ่มลูกชายเศรษฐีชื่อ โสณะ บำเพ็ญเพียรขะมักเขม้นในป่าสี่วันคืนจนกรมจมน้ำเท้า แดกทั้งสองข้างก็ไม่บรรลุมรรคผลที่ต้องการ วันหนึ่งเธอนั่งครุ่นคิดอยู่ผู้เดียวว่า ในบรรดาผู้ที่ตั้งหน้าทำความเพียร เราก็นับเป็นผู้หนึ่งทำไมพวกเพียรจนขนาดนี้แล้วจึงไม่บรรลุมรรคผลอะไร เราเองก็เป็นบุตรของตระกูลมั่งคั่ง โภคทรัพย์ก็มากมาย อย่างกระนั้นเลย เราลกลึกเข้าไปทำบุญทำทาน รักษาศีลตามวิสัยของอุบาสกผู้ครองเรือนจะดีกว่า

พระพุทธเจ้าทรงทราบความคิดของภิกษุหนุ่ม จึงเสด็จมาเทศนาสั่งสอนเธอพระองค์ทรงเลือกแบบสนทนาดังต่อไปนี้

พระพุทธเจ้า : โสณะ เธอเกิดความคิดเช่นนั้น (ดังข้างต้น) จริงหรือ

โสณะ : ถูกแล้ว พระเจ้าข้า

พระพุทธเจ้า : เธอคิดอย่างไร เวลาสายพิณเธอตึงเกินไป เสียงพิณของเธอไพเราะกระนั้นหรือ

โสณะ : หามิได้ พระเจ้าข้า

พระพุทธเจ้า : เวลาสายพิณเธอหย่อนเกินไป เสียงพิณของเธอบเธอไพเราะกระนั้นหรือ

โสณะ : หามิได้ พระเจ้าข้า

พระพุทธเจ้า : แต่คร่าวใดสายพิณเธอไม่ตึงเกินไป ไม่หย่อนเกินไป ตั้งอยู่ในระดับพอดี เสียงพิณของเธอไพเราะ เหมาะจะใช้การให้หรือไม่

โสณะ : ถูกแล้ว พระเจ้าข้า

²¹ เรื่องเดียวกัน.

พระพุทธเจ้า : ฉะนั้นเหมือนกัน โสณะ ความเพียรที่ระดมมากเกิดไปย่อมเป็นไปเพื่อความ ฟุ้งซ่าน ความเพียรที่ย่อนเกินไป ย่อมเป็นไปเพื่อความเกียจคร้าน เพราะฉะนั้น เธอพึงกำหนด ความเพียรให้พอดีๆ พอเหมาะ พึงเข้าใจความพอดีแห่งอินทรีย์(สภาพที่เป็นใหญ่ในหน้าที่ของตน เช่น ปัญญาเป็นใหญ่ในการใช้เหตุผล วิริยะเป็นใหญ่ในการระดมพลัง)วิธีการสนทนาที่ พระพุทธ องค์ทรงส่งเสริมให้พระสาวกใช้กัน ดังทรงยกย่องว่า “การสนทนาธรรมตามอุดมมงคล” และ ปรากฏว่ามี “อุปัฏฐานศาลา” (หอฉัน ที่ใช้เป็นที่สนทนาธรรมด้วยทำนองศาลาอเนกประสงค์ อะไร ทำนองนั้น) สำหรับให้ภิกษุสงฆ์มานั่งสนทนาธรรมกันทุกบ่ายเมื่อไม่สามารถตกลงกันได้ ในบาง เรื่องบางประเด็น พระพุทธองค์ก็เสด็จมา ทรงอธิบายให้พวกเขาเข้าใจ

2. แบบบรรยาย การสอนแบบนี้ก็ทรงใช้เสมอ ส่วนมากจะเป็น โอกาสที่มีผู้ฟังมารวมกัน มากๆ ดังที่ทรงแสดงพระธรรมเทศนาในพระเชตวันมหาวิหาร ในช่วงบ่ายของทุกวัน และที่นำ สังกะสีคือ ผู้ฟังมักจะมีพื้นความรู้ หรือมีความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องนั้นในขั้นพื้นฐานมาบ้างแล้ว มาฟัง การบรรยายเพิ่มเติมเพื่อเกิดความรู้ความเข้าใจเพิ่มขึ้นดังเมื่อทรงแสดงแก่ปัญจวัคคีย์ครั้งแรกก็ทรง ใช้วิธีบรรยาย แบบทรงบรรยายถึงความล้มเหลวของแนวทางปฏิบัติ 2 แนวทางคือ การทรมานกาย กับการหมกมุ่นอยู่ในความคุณเสร็จแล้วทรงชี้ทางสายกลาง แล้วทรงแสดงอริยสัจ 4 ประการ โดย ละเอียดพิสดาร

ถ้าถามว่า ทำไม แสดงธรรมครั้งแรก พระองค์ก็ทรงใช้แบบบรรยายคำตอบก็คือผู้ฟัง คือปัญจวัคคีย์มิใช่ “คนใหม่” หากเป็นศิษย์เก่าที่เคยรับรู้ ว่า พระพุทธองค์แสวงหาทางตรัสรู้ พระ พุทธองค์จึงทรงทดลองปฏิบัติด้วยพระองค์เอง โดยมีปัญจวัคคีย์คอยเฝ้าดูแล ด้วยหวังว่าเมื่อ พระองค์ตรัสรู้แล้วก็จะทรงเผยแผ่ความรู้ นั้นให้พวกตนด้วย

ครั้นพระองค์ทรงค้นพบแนวทางใหม่ ที่ไม่ต้องอดอาหารแต่ต้องกินอาหารให้ร่างกาย แข็งแรง เพื่อเกื้อกูลให้สุขภาพสมบูรณ์ จะได้นำไปสู่การตรัสรู้ง่ายเข้าปัญจวัคคีย์ก็ผิหว้างจึงหนีไป อยู่ในป่าอิสิปตนมฤตทายวัน หลังจากพระองค์ตรัสรู้แล้วจึงเสด็จ ไปชี้แจง ให้พวกเขาเข้าใจผิด ว่า การทรมานตนมิใช่แนวทางบรรลุมรรค ทางสายกลางต่างหากนำไปสู่การรู้แจ้ง

เมื่อมี โอกาสทำความเข้าใจกับอดีตศิษย์ทั้ง 5 ของพระองค์ พระองค์จึงทรงเลือกวิธีการ บรรยาย เพราะจะต้องใช้เหตุให้ผลชี้แจง ยืดยาวให้พวกเขาเห็นดีเห็นชอบด้วยเพราะเหตุนี้ ธรรมจัก กัปปวัตตนสูตร (พระธรรมเทศนากัณฑ์แรกว่าด้วย อริยสัจ 4) จึงเป็นแบบบรรยายล้วน

3. แบบตอบปัญหา ผู้ถามปัญหาอาจถามด้วยจุดประสงค์หลายอย่าง บางคนถามเพื่อ ต้องการคำตอบในเรื่องที่สงสัยมานาน บางคนถามเพื่อลองภูมิว่าคนตอบรู้ หรือไม่บางคนถามเพื่อ ข่มหรือปราบให้ผู้ตอบอับอาย บางคนถามเพื่อเทียบเคียงกับความเชื่อหรือคำสอนในลัทธิศาสนา

ของตน พระพุทธองค์ตรัสรู้ว่าการตอบปัญหาใดๆ ต้องดูลักษณะของปัญหาและเลือกวิธีตอบให้ถูกต้องเหมาะสมด้วย พระองค์จึงทรงจำแนกประเภทของปัญหาไว้ 1 ประการ คือ

1. ปัญหาบางอย่างต้องตอบตรงไปตรงมา ตอบตายตัว ไม่มีเงื่อนไข (เอกังสพยากรณียปัญหา) บางเรื่องมีคำตอบตายตัวแน่นอนแล้ว ใครๆ ก็รู้ต้องตอบตามนั้น คุณคงถามว่า หนึ่งบวกหนึ่งเป็นเท่าไร คำตอบคือเป็นสอง คำตอบนี้ตายตัวใครๆ ก็รู้ ใครๆ ก็ยอมรับจะไปตอบว่าเป็นสาม เป็นสี่ไม่ได้ (แม้ว่าอาจตอบได้ และอาจอธิบายโดยนับอื่นว่าเป็นเช่นนั้นได้ก็ตาม) ตัวอย่างที่ชัดเจนในทางพระพุทธศาสนา เช่น อริยสัจ คือ อะไร มีเท่าไร คำตอบคืออริยสัจ คือความจริงอันประเสริฐมี 1 อย่าง คำตอบอย่างนี้เรียกว่า เอกังสพยากรณ์ในการตอบ ฟังรู้ว่าปัญหาชนิดใดที่ฟังตอบตรงไปตรงมาตายตัว แล้วฟังใช้ให้เหมาะสม การตอบปัญหาจึงจะเป็นไปด้วยดี

2. ปัญหาบางอย่างต้องย้อนถามก่อนจึงตอบ (ปฏิปุจฉาพยากรณียปัญหา) ไม่ฟังคำถามตอบทันทีในแง่ใดแง่หนึ่ง เพราะอาจผิดพลาดได้ ในคัมภีร์ท่านยกตัวอย่างว่าถ้าเขาถามว่าตากับหูเหมือนกันหรือไม่ ผู้ตอบอย่าเพิ่งด่วนตอบ ฟังย้อนถามว่าที่ถามนั้นหมายถึงแง่ใดถ้าเขาตอบว่าในแง่การทำหน้าที่ ถึงตอบว่า ไม่เหมือนกัน ตามีหน้าที่ดู ส่วนหูมีหน้าที่ฟัง แต่ถ้าเขาถามว่าในแง่ความเป็นอณูจึงละเหมือนกันไหม ฟังตอบว่าเหมือน (เพราะทั้งตาและหูต่างก็ไม่เที่ยงแท้ถาวรเหมือนกัน)

3. ปัญหาบางอย่างต้องแยกความตอบ (วิภังชพยากรณียปัญหา) คำถามที่คลุมๆ อย่าเพิ่งด่วนตอบ ตอบไปก็มักจะผิดพลาด ต้องแยกตอบเป็นเรื่องๆ เป็นประเด็นๆ ไปยกตัวอย่างง่ายๆ เช่น ถ้าถามว่า คุณจำลองกับคุณสมภารใครดีกว่ากัน ถ้าคำตอบว่าคุณจำลองดีกว่า หรือคุณสมภารดีกว่าย่อมมีโอกาสผิดเพราะแต่ละคนอาจมีส่วนดีกว่ากัน ในบางเรื่องบางประเด็นวิธีตอบที่น่าจะใกล้เคียงความจริงที่สุดก็ต้องแยกประเด็นตอบเช่น (เช่นอะไรบ้างลองแยกเอาเอง ผมเพียงชี้แนะพอเป็นแนวทางเท่านั้น) ในคัมภีร์ท่านยกตัวอย่างว่า พระพุทธเจ้าทรงติเตียนตบะ(ความเข้มงวด) ทุกอย่างใช่หรือไม่ อย่ารีบตอบว่าใช่หรือไม่ใช่ เพราะมีส่วนผิด ต้องแยกประเด็นตอบคือแยกว่าตบะที่เข้มงวดมากเช่นการทรมานตัวเอง พระพุทธองค์ทรงติเตียน ตบะคือ ความอดกลั้น (ตติกาขันธ์) พระพุทธองค์ ทรงสรรเสริญว่าเป็นยอดตบะ

สรุปในที่นี้ก็คือ ตบะในความหมายว่าทรมานตนเอง เช่น ทุกรกิริยา พระพุทธเจ้าตรัสติเรียน แต่ตบะในความหมายว่า ความอดกลั้นเช่นขันติ หรือความเข้มงวดเช่นธุดงค์ พระพุทธองค์ไม่ตำหนิกลับสรรเสริญเสียอีกดังนี้ เป็นต้น

4. ปัญหาบางอย่างต้องตัดบทไปเลย ไม่ตอบ (ฐปนียปัญหา หรือ อพยาคคปัญหา) มีบางเรื่องบางประเด็นตอบไปก็เท่านั้น ผู้ตัดบทเสียดีกว่าเช่นปัญหาที่ชวนให้ทะเลาะกับคนอื่น หรือปัญหาที่ตอบไปแล้วก็ไม่ทำให้ดีขึ้น

พระพุทธเจ้านั้น เวลาใครมาถามว่า ศาสดานั้นสอนอย่างนั้น ศาสดาโน้นสอนอย่างโน้นอยากทราบว่าคุณสอนของใครถูกต้อง คำสอนของใครผิด ถ้าถามอย่างนี้พระองค์มักจะทรงตัดบทว่า เรื่องนั้นพักไว้ก่อน เราตถาคตจะแสดงธรรมให้ฟัง นี่ก็พอพระจริยาวัตรของพระพุทธองค์ที่ครูพึงเอาเป็นแบบอย่างคนเราปัจจุบันนี้ มักตอบปัญหาที่ไม่ควรตอบ และเวลาตอบก็แสดงสีหน้าสะใจว่าตนรู้มาก รู้ลึก คนอื่น โง่หมด คนบริสุทธ์ผู้คดโกง คนอื่นสารเลวสิ้นดี เป็นอย่างนั้นเสียด้วย

2.6 สภาพพื้นที่ที่วิจัย

2.6.1 สภาพทั่วไป

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอำเภอเกษตรสมบูรณ์ห่างจากอำเภอเกษตรสมบูรณ์ โดยทางรถยนต์ประมาณ 17 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 58.46 ตารางกิโลเมตร หรือ 36,537.50 ไร่ อาคารสำนักงานตั้งอยู่ที่บ้านโนนศิลา หมู่ที่ 9 ตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นรูปแบบแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 โดยยกฐานะจากสภาตำบล ที่มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

2.6.2 รูปแบบการดำเนินงาน

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ประกอบด้วยฝ่ายสภาองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งมีประธานสภาที่เลือกตั้งโดยสมาชิกสภา ทำหน้าที่ในตำแหน่งสูงสุด และฝ่ายบริหารที่มีนายกองค์การบริหารส่วนตำบลที่เลือกตั้งโดยตรงเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร สภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวนหมู่บ้าน 2 คน ซึ่งเลือกตั้งขึ้นโดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในแต่ละหมู่บ้านในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลนั้น กรณีที่เขตองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีเพียงหนึ่งหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลจำนวน 6 คน และในกรณีมีเพียงสองหมู่บ้านให้มีสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 3 คน

2.6.3 การบริหาร

การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ มีปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่าเป็นผู้บังคับบัญชา ควบคุม กำกับดูแลการปฏิบัติราชการของพนักงานส่วนตำบลและลูกจ้างในองค์การบริหารส่วนตำบล มีโครงสร้างการบริหาร โดยการแบ่งส่วนราชการออกเป็น 7 ส่วนราชการ ดังนี้ 1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 2) ส่วนการคลัง 3) ส่วนการศึกษา 4) ส่วนโยธา 5) ส่วนสวัสดิการสังคม 6) ส่วนสาธารณสุข และส่วนต่างๆ

ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ได้ตั้งขึ้น นอกจากนี้เพื่อประโยชน์แก่กิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบล อาจมีการร้องขอให้ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ไปดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติภารกิจขององค์การบริหารส่วนตำบลชั่วคราวได้ มีการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรฐานการปฏิบัติราชการของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กำหนดไว้ทุกมาตรฐาน

2.6.4 การดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ มีสภาองค์การบริหารส่วนตำบลอยู่ในระดับสูง เป็นผู้กำหนดนโยบายและกำกับดูแลตรวจสอบการทำงานของฝ่ายบริหาร ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบล และมีพนักงานประจำที่เป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ทำงานประจำวัน โดยมีปลัดเป็นหัวหน้างานบริหารภายในองค์การมีการแบ่งออกเป็นหน่วยงานต่างๆ ได้เท่าที่จำเป็นตามภาระหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลแต่ละแห่ง เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ที่รับผิดชอบอยู่

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การบริหารจัดการงานสังคมสงเคราะห์ ได้มีผู้ศึกษาวิจัยได้หลายคน ผู้วิจัยจึงได้ค้นคว้าและนำผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องนำเสนอ ดังนี้

วิระดา ศีระแพทย์ ได้ศึกษาการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมสู่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมของบุคลากร ด้านโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านงบประมาณสนับสนุนการช่วยเหลือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์สนับสนุนการช่วยเหลือ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนแสดงว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมไม่เพียงพอที่จะนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติ²²

มณฑุณี ศรีสุข ได้วิจัย การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 7 แห่ง มีการวางแผนการกำหนดนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหาร

²² วิระดา ศีระแพทย์, "การนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมสู่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล", วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย :มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), 2542, 132 หน้า.

ส่วนตำบล การจัดการเป็นการบริหารงาน โดยมอบหมายให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
รับผิดชอบ โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขในระดับตำบล อำเภอและ
จังหวัด การจัดสรรงบประมาณ โดยการอุดหนุนงบประมาณให้แก่สถานีอนามัยประจำตำบล และ
ชมรมผู้สูงอายุดำเนินการ กิจกรรมหลักที่จัดคืองานวันผู้สูงอายุ ด้านเศรษฐกิจเน้นการส่งเสริมอาชีพ
และเบี้ยยังชีพ ปัญหาอุปสรรคที่พบมากที่สุดคืองบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมาขาดบุคลากรที่มี
ความรู้ การประสานงานเกิดความซ้ำซ้อนของการทำกิจกรรม และการวางแผนขาดการมีส่วนร่วม
และแนวทางที่ชัดเจน²³

ทิฆัมพร คุ้มวงศ์ ได้วิจัย ความพึงพอใจของผู้มารับบริการจากเทศบาลตำบลท่าล้อ
ผลการวิจัย ด้านความพึงพอใจกระบวนการและขั้นตอนในการให้บริการ พบว่าความพึงพอใจของ
ผู้รับบริการจากเทศบาลตำบลท่าล้อ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้รับบริการมีความพึงพอใจใน
ด้านการกำหนดกระบวนการหรือขั้นตอนในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์อย่าง
ชัดเจนมากที่สุด รองลงมาคือผู้รับบริการสามารถตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วย
เอดส์ซึ่งทางเทศบาลได้จัดทำเอาไว้ได้อย่างสะดวกและสามารถใช้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ผู้
พิการและผู้ป่วยเอดส์จากเทศบาลได้ง่ายและสะดวก ข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการและบุคคลทั่วไป
ในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับงานบริการสงเคราะห์เพื่อการยังชีพของเทศบาลผู้สูงอายุมีความต้องการ ให้
เทศบาลดำเนินการทันทีเกี่ยวกับคำขอตามที่ยื่นเรื่องการขอรับการสงเคราะห์ ให้เทศบาลเพิ่มเงิน
ผู้สูงอายุให้เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ให้ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีขึ้นไปได้รับเงินสงเคราะห์ทุกราย ผู้
พิการมีความต้องการให้เทศบาลตำบลมอบเงินสงเคราะห์ให้ผู้พิการถึงบ้าน ให้เพิ่มงบประมาณให้
มากขึ้นกว่าเดิมสำหรับผู้พิการ ให้เทศบาลตำบลจัดหางานอาชีพให้สำหรับผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์
ต้องการรับเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพด้วยตนเองเหมือนกับผู้สูงอายุและผู้พิการ แต่ไม่กล้า
เนื่องจากอายุผู้ที่ยื่นและกลัวจะถูกรังเกียจจากสังคม การรับเงินผ่านธนาคารทำให้ต้องเสีย
ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง²⁴

²³มลฤดี ศรีสุข, “การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขต
จังหวัดชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
บูรพา), 2546, 112 หน้า.

²⁴ทิฆัมพร คุ้มวงศ์, “ความพึงพอใจของผู้รับบริการเทศบาลตำบลท่าล้อ อำเภอเมือง จังหวัด
กาญจนบุรี”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยกาญจนบุรี),
2546, 132 หน้า.

งามจิต นวลแก้ว ได้วิจัย การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ผลการเปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก จำแนกตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ อายุระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ควรจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและผู้พิการตรงต่อเวลา จัดทำงบประมาณเพื่อสนับสนุนพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ควรจัดการส่งเสริมอาชีพและจัดสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมทุกชุมชน²⁵

อรธมเดช ภูกันดาน ได้วิจัย การดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ จำแนกตามความคิดเห็นของประชาชนที่มีเพศ อายุระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน บุคลากรที่มีเพศแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านในด้านการตรวจสอบคุณสมบัติและขออนุมัติผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้สูงอายุ ด้านการยกเลิกบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุ ด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และด้านการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน แต่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชรา เฉพาะด้านการสำรวจผู้สูงอายุ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน แตกต่างกัน

²⁵งามจิต นวลแก้ว, “การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์), 2547, 132 หน้า.

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 บุคลากรที่มีตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้านเฉพาะด้านการยกเลิกบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุ และด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านการตรวจสอบคุณสมบัติและขออนุมัติผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพ ด้านการจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้สูงอายุ ด้านการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการสำรวจผู้สูงอายุ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน ไม่แตกต่างกัน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างเพศกับตำแหน่งของบุคลากรของความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชรา ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ เฉพาะในด้านการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยรวมและรายด้านในด้านการเบิกจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ด้านการสำรวจผู้สูงอายุ ด้านการยกเลิกบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุ ด้านการตรวจสอบคุณสมบัติและขออนุมัติผู้สูงอายุรับเบี้ยยังชีพ และด้านการจัดทำทะเบียนรายชื่อผู้สูงอายุอยู่ในระดับมาก โดยด้านการติดตามผลการจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ และด้านการรายงานผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับปานกลาง

ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ควรมีการสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุอยู่เสมอ, การคัดเลือกผู้สูงอายุควรพิจารณาคัดเลือกด้วยความเป็นธรรม, ควรมีการจัดเก็บหัวข้อทะเบียนผู้สูงอายุอยู่ในรูปแบบข้อมูล โปรแกรมคอมพิวเตอร์, ควรให้คำแนะนำขั้นตอนในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ผู้สูงอายุทราบ, ควรมีการกันเงินงบประมาณสำหรับจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้ล่วงหน้า²⁶

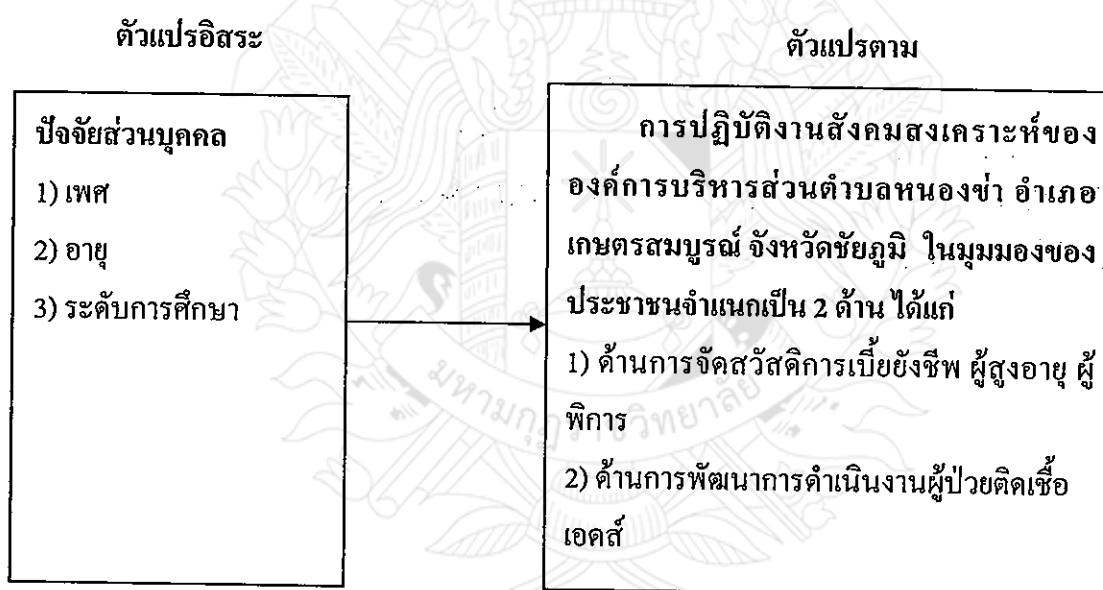
จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้นพบว่า งานวิจัยส่วนใหญ่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดบริการสังคมสงเคราะห์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งส่วนใหญ่ มีสภาพและปัญหาในการดำเนินงานสังคมสงเคราะห์ คือ ปัญหาด้านบุคลากร ปัญหาด้านงบประมาณและปัญหาด้านการบริหารจัดการ โดยเฉพาะปัญหาด้านการบริหารจัดการ จากการศึกษาพบว่าการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ มีขอบเขตความรับผิดชอบกว้างขวางและมึนงานมาก ภารกิจที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนมาให้ มีหลายภารกิจ กฎหมาย ระเบียบ ขั้นตอนการปฏิบัติก็มีมากและยุ่งยากซับซ้อน บางอย่างไม่มีความชัดเจนและยังขาดคู่มือ แนวทางในการปฏิบัติงาน ทำให้ผู้ปฏิบัติประสบปัญหาในการ

²⁶ อรรถเดช ภูกันตาน, “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์”, การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม), 2554, 112 หน้า.

ดำเนินงาน ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารจัดการงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยจึงได้นำแนวคิดที่ได้ศึกษาในงานวิจัยมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้

2.8 สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคม และการสังคมสงเคราะห์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ประกอบด้วย 2 ด้าน²⁷ ได้แก่ 1) ด้านการจัดสวัสดิการเบี่ยงชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ 2) ด้านการพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอชไอวี มาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ได้ดังนี้

แผนภูมิที่ 2.1 แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

²⁷ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, คู่มือการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านส่งเสริมคุณภาพชีวิต งานสวัสดิการสังคม, อ่างแล้ว, หน้า 1-9.

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ผู้วิจัยจะได้กล่าวถึงวิธีการและขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัย ตามลำดับต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- 3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1,191 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 299 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรในการคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane) ได้ ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + ne^2}$$

เมื่อ n แทน จำนวนขนาดตัวอย่างที่ต้องการ

N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด = 1,191 คน

e แทน ค่าสัดส่วนที่ต้องการให้ค่าสัดส่วนจากตัวอย่างแตกต่าง
จากค่าสัดส่วนของประชากรไม่เกิน .05 ที่ระดับความ
เชื่อมั่น 95 %

$$\text{แทนค่าในสูตร} = \frac{1,191}{1 + 1,191(.05)^2}$$

$$= 299.43$$

เมื่อกำหนดจากสูตรดังกล่าว จะได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม จำนวน
ทั้งสิ้น 299 คน

3.2 เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 299 คน แล้วมาหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้
เกณฑ์ ตามสูตรนี้¹

$$n_i = \frac{N_i}{N} \times n$$

n_i = จำนวนกลุ่มตัวอย่างแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

N_i = จำนวนประชากรแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างรวมทุกกลุ่มเป้าหมาย

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ได้กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ดังรายละเอียดที่ปรากฏในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มเป้าหมาย	จำนวนประชากร(N_i)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (n_i)
1. ผู้สูงอายุ	961	241
2. ผู้พิการ	210	53
3. ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	20	5
รวม	1,191	299

¹ กัลยา วานิชย์บัญชา, สถิติสำหรับงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชย
ศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548), หน้า 19.

จากตารางที่ 3.1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย พบว่า กลุ่มผู้สูงอายุมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 961 คน รองลงมา คือ กลุ่มผู้พิการ จำนวน 210 คน และกลุ่มผู้ป่วยติดเชื่อเอดส์มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด จำนวน 20 คน ตามลำดับ

เมื่อได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 299 คน แล้วนำไปหาสัดส่วนของกลุ่มประชากร โดยใช้กลุ่มเป้าหมายเป็นเกณฑ์ จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ (Systematic sampling) โดยทำการแบ่งกลุ่มประชากรออกเป็นช่วงๆ ตามรายชื่อแต่ละกลุ่มเป้าหมายหาช่วงในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย จากนั้นสุ่มประชากรหน่วยแรก ส่วนหน่วยต่อไปนับจากช่วงสัดส่วนที่คำนวณไว้ จนครบจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามซึ่งประกอบด้วย ข้อคำถามแบบปลายเปิดและปลายปิด ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นจากการศึกษาข้อมูล แนวคิด และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีจำนวน 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (checklist)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ 2) ด้านการพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื่อเอดส์ จำนวน 20 ข้อ โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นเชิงพรรณนา ซึ่งแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) มีเกณฑ์ในการให้คะแนน ดังนี้

ระดับมุมมองของประชาชน	ค่าคะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended Question) สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

3.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลตามที่ต้องการ โดยมีวิธีการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 ศึกษาค้นคว้าเอกสาร บทความ ตำรา หลักสูตร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4.2 สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมขอบเขตการศึกษาวิจัย โดยใช้คำถาม 2 ประเภท คือ แบบปลายปิด และแบบปลายเปิด

3.4.3 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์แก้ไขปรับปรุงให้ถูกต้องและชัดเจนเหมาะสมทั้งเนื้อหาสาระและการใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา และการวัดผลประเมินผล แล้วนำมาจัดทำเป็นแบบสอบถาม

3.4.4 นำเครื่องมือที่สร้างเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน เพื่อตรวจสอบหรือปรับปรุงแก้ไขความถูกต้องสมบูรณ์ของเนื้อหาเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมของคำถาม ดังนี้

1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์ วุฒิการศึกษา Ph.D (Social Science) ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์รัชณพงศ์ ศรีจันทร์ วุฒิการศึกษา สน.บ. (ภาษาอังกฤษ), กศ.ม. (บริหารการศึกษา) ตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3) ดร.สุรพล พรหมกุล วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) สน.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง Ph. D (Buddhist Studies) ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

4) นายสมพบ อุกประโคน วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา) ตำแหน่งอาจารย์พิเศษ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

5) ดร.ปรัชญา มีโนนทอง วุฒิการศึกษา Ph.D (รัฐศาสตร์การปกครอง) ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษประจำ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง

3.4.5 นำแบบสอบถามหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence : IOC) ของแบบสอบถามโดยเลือกข้อคำถามที่มีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป จากข้อคำถามทั้งหมด จำนวน 20 ข้อ ใช้ได้จำนวน 20 ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC อยู่ในช่วง 0.8-1.00

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC = แทนค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ = ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ

N = แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

โดยที่ +1 แน่ใจว่าสอดคล้อง

 0 ไม่แน่ใจว่าสอดคล้อง

 -1 แน่ใจว่าไม่สอดคล้อง²

3.4.6 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
สารนิพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง

3.4.7 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับผู้ที่ไม่ใช่กลุ่ม
ตัวอย่าง แต่มีลักษณะคล้ายกันกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยนี้ คือ ประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 30 คน ไปหาค่า
ความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

1. หาค่าความเที่ยงตรงของข้อคำถามในแต่ละด้าน โดยวิธีหาค่าสหสัมพันธ์รายข้อ
กับทุกข้อ (Item-total Correlation) เลือกข้อที่มีค่า r ระหว่าง 0.20-1.00 ได้ทั้งสิ้น 20 ข้อ ได้ ($0.36 \leq r \geq 0.82$)

2. หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของเครื่องมือทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์
แอลฟาของครอนบาค (α -Coefficient) โดยใช้สูตรของ Cronbach คือ³

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{s^2} \right\}$$

เมื่อ α = ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น

K = จำนวนข้อของเครื่องมือวัด

$\sum s_i^2$ = ผลรวมความแปรปรวนของแต่ละข้อ

S^2 = ความแปรปรวนของคะแนนรวม

ผลจากการทดสอบ ได้ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือเท่ากับ .86

3.4.8 นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์แล้วไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงในการวิจัยต่อไป

²เรื่องเดียวกัน, หน้า 115.

³บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ 7, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น,
2545), หน้า 99.

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

3.5.1 ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยกับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

3.5.2 นำหนังสือจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ เพื่อขอความอนุเคราะห์ให้เก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยและนำแบบสอบถามไปแจกกับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย และรอรับคืนแบบสอบถาม

3.5.3 ตรวจสอบความถูกต้องแบบสอบถามที่ได้รับคืน หลังจากนั้นนำแบบสอบถามไปลงรหัสเพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลกับโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.6.1 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของข้อมูล

3.6.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ให้ไว้ จัดระบบข้อมูล ตรวจสอบ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปและแปลความหมายค่าเฉลี่ยของแบบสอบถาม โดยใช้เกณฑ์ของบุญชม ศรีสะอาด ดังนี้⁴

ระดับค่า	ช่วงค่าเฉลี่ย	การแปลผล
5	4.21 – 5.00	มากที่สุด
4	3.41 – 4.20	มาก
3	2.61 – 3.40	ปานกลาง
2	1.81 – 2.60	น้อย
1	1.00 – 1.80	น้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล ในการวิจัยนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป มีลำดับขั้นตอน ดังนี้

⁴เรื่องเดียวกัน, หน้า 102.

1. ศึกษาปัจจัยส่วนบุคคลโดยหาค่าสถิติพื้นฐาน คือ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ กับปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ด้านเพศ โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test) ส่วนด้านอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ ใช้การทดสอบความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's Method)

4. วิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยใช้การสรุปประเด็นแล้วให้ความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยายเป็นความเรียง

3.7 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.7.1 สถิติในการหาคุณภาพเครื่องมือ

1) หาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามเป็นรายข้อ โดยใช้ Item-total Correlation

2) หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยใช้สูตร⁵

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\sum s_i^2}{S_i^2} \right\}$$

เมื่อ	α	=	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	=	จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
	$\sum s_i^2$	=	ผลรวมความแปรปรวนของแต่ละข้อ
	S_i^2	=	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

⁵เรื่องเดียวกัน, หน้า 99.

3.7.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1) การแจกแจงความถี่ (Frequency)

2) หาค่าร้อยละ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สูตร⁶

$$\text{สูตร } p = \frac{f}{N} \times 100$$

$$\text{เมื่อ } p = \text{ค่าร้อยละ}$$

$$f = \text{ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ}$$

$$N = \text{จำนวนความถี่ทั้งหมด}$$

3) การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ใช้สูตร⁷

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

$$\text{เมื่อ } \bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$\sum X = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม}$$

$$N = \text{จำนวนคะแนนในกลุ่ม}$$

4) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้สูตร⁸

$$\text{สูตร } S = \sqrt{\frac{\sum (X - \bar{X})^2}{N - 1}}$$

$$\text{เมื่อ } S = \text{ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน}$$

$$X = \text{คะแนนแต่ละตัว}$$

$$\bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$N = \text{จำนวนคะแนนในกลุ่ม}$$

$$\sum = \text{ผลรวม}$$

⁶เรื่องเดียวกัน, หน้า 104.

⁷เรื่องเดียวกัน, หน้า 105.

⁸เรื่องเดียวกัน, หน้า 106.

3.7.3 สถิติที่ใช้ในการอนุมาน

1) การทดสอบสมมติฐาน (t-test) ใช้สูตร⁹

$$\text{สูตร } t = \frac{\frac{\sum D}{n}}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{(n-1)}}}$$

เมื่อ t = ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤต เพื่อทราบความมีนัยสำคัญ

D = ค่าผลต่างระหว่างคู่คะแนน

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

df = ความเป็นอิสระมีค่าเท่ากับ N-1

2) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ONE-WAY ANOVA) หรือ (F-test) ใช้

สูตร¹⁰

$$\text{สูตร } F = \frac{S_1^2}{S_2^2}$$

เมื่อ S_1^2 = ค่าความแปรปรวนที่มีค่ามากกว่า

S_2^2 = ค่าความแปรปรวนที่มีค่าน้อยกว่า

F = ค่าสถิติที่ใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤติ

⁹ เรื่องเดียวกัน, หน้า 112.

¹⁰ เรื่องเดียวกัน, หน้า 107.

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเรื่อง การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน การวิจัยเรื่องนี้เป็น การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนและวิธีการดำเนินการวิจัยซึ่ง ผู้วิจัยได้ตั้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Research Objectives) ไว้ 3 ประการคือ

1) เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

2) เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสำรวจ และใช้วิธีการสุ่มแบบเป็นระบบ ในการเก็บข้อมูลจากประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 299 คน แล้วนำแบบสอบถามมาดำเนินการวิเคราะห์และประมวลผล ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป เพื่อคำนวณหาค่าสถิติ สำหรับตอบวัตถุประสงค์และ สมมติฐานการวิจัยให้ครบถ้วนตามที่ตั้งไว้มีลำดับขั้นตอนดังนี้

4.1 สถิติลักษณะที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อความเข้าใจที่ตรงกันในการแปลความหมายข้อมูล จึงกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ t (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญจากการแจกแจงแบบ F (F-distribution)
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลรวมกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมกำลังสอง (Mean Square)
Sig.	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และ อาชีพ ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย ใช้การทดสอบค่าที (t-test) และความแปรปรวนแบบทางเดียว (One way ANOVA) ถ้าพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method)

ตอนที่ 4 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

4.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	221	73.90
หญิง	78	26.10
รวม	299	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 73.90 และเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10

ตารางที่ 4.2 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกอายุ

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
18 – 30 ปี	57	19.00
31 – 40 ปี	101	33.90
41 – 50 ปี	76	25.50
51 ปีขึ้นไป	65	21.60
รวม	299	100.00

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 33.90 รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 25.50 และน้อยที่สุดมีอายุ 18-30 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 19.00

ตารางที่ 4.3 แสดงค่าความถี่ และค่าร้อยละของประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเตียงในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำแนกระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษา	69	23.20
มัธยมศึกษา/ปวช	94	31.60
อนุปริญญา/ปวส	115	38.40
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	20	6.80
รวม	299	100.00

จากตารางที่ 4.3 พบว่าประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส. จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40 รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 31.60 และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 6.80

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

ศึกษาวิเคราะห์ โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏดังตาราง ต่อไปนี้

ตารางที่ 4.4 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน

	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านที่ 1 ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ	3.04	0.75	ปานกลาง
ด้านที่ 2 ด้านพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	2.94	0.70	ปานกลาง
รวม	2.99	0.73	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.4 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน มีรายละเอียดคือ มากที่สุดคือ ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ อยู่ในระดับปานกลาง ระดับรองลงมาคือ ด้านพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 4.5 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ใน มุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ

ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการภายใน วันที่ 10 ของทุกเดือน	1.93	0.26	น้อย
2.มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุ ผู้พิการในการขอ ขึ้นทะเบียนรับเบี้ยยังชีพรายใหม่	3.39	0.75	ปานกลาง
3.มีการตรวจสอบกรณีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุผู้พิการซ้ำซ้อนกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น	3.97	0.98	มาก
4.มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีคุณสมบัติ ครบถ้วน มาลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ ภายในเดือน พฤศจิกายนของ ทุกปี	1.70	0.48	น้อย
5.มีการประชาสัมพันธ์การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับ เงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ปิดประกาศให้ประชาชน รับทราบ ไม่น้อยกว่า 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี	2.56	1.02	น้อย
6.มีการระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่ เสียชีวิต	3.20	0.72	ปานกลาง
7.มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิ ผู้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ	4.10	0.86	มาก
8.มีการรายงานข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยัง ชีพไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในเดือน กุมภาพันธ์ของทุกปี	4.23	0.91	มาก
9.มีการตั้งงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและคนพิการ	2.86	0.80	ปานกลาง
10.มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการ จัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ	2.43	0.72	น้อย
รวม	3.04	0.75	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.5 พบว่าการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนอง
ข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อ
พิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มากที่สุดคือ มีการรายงานข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ
ไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี อยู่ในระดับมากรองลงมา
คือ มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิผู้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ อยู่
ในระดับมาก และน้อยที่สุดคือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีคุณสมบัติครบถ้วน มา
ลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ ภายในเดือนพฤศจิกายนของ ทุกปี อยู่ในระดับน้อย

ตารางที่ 4.6 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองบัว อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ใน มุมมองของประชาชน แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ด้าน พัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์

ด้านพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์	\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.มีการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานจัดทำฐานข้อมูล ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้เป็นปัจจุบันทุกปี	4.07	1.01	มาก
2.มีการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้น ทะเบียนเป็นประจำทุกเดือนๆละ 500 บาท	4.38	0.79	มาก
3.มีการตั้งงบประมาณสงเคราะห์เพิ่มเติมผู้ป่วยติดเชื้อ เอดส์เดือนละ 500 บาท	2.96	0.80	ปานกลาง
4.มีการจัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการ ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	2.57	0.61	น้อย
5.มีการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ที่มีความเหมาะสม	3.35	0.66	ปานกลาง
6.มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	2.43	0.57	น้อย
7.มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การพัฒนางานด้านเอดส์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการ ป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์	3.38	0.69	ปานกลาง
8.มีการอบรมให้ความรู้เรื่องเอดส์แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนประชาชนทั่วไป	1.92	0.84	น้อย
9.มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการ ปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ด้านเอดส์	2.55	0.63	น้อย
10.มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	1.77	0.42	น้อย
รวม	2.94	0.70	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.6 พบว่าการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองป่า อำเภอกะหรังบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มากที่สุดคือ มีการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นประจำทุกเดือนๆละ 500 บาท อยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาคือ มีการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานจัดทำฐานข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้เป็นปัจจุบันทุกปี อยู่ในระดับปานกลาง และน้อยที่สุดคือ มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆนอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ อยู่ในระดับน้อย

ตอนที่ 3 การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัยไว้ว่า ผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื่อเอชไอวี ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน ซึ่งผลการวิเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.7 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	221	2.92	0.13	ปานกลาง
หญิง	78	2.91	0.14	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.7 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุด คือ เพศชาย

ตารางที่ 4.8 แสดงการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ชาย	221	2.92	0.13	0.59	0.56
หญิง	78	2.91	0.14		

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.9 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 30 ปี	57	2.92	0.14	ปานกลาง
31 – 40 ปี	101	2.90	0.14	ปานกลาง
41 – 50 ปี	76	2.94	0.12	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	65	2.93	0.13	ปานกลาง
รวม	299	2.92	0.13	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า มากที่สุดมีอายุ 41-50 ปี รองลงมาคืออายุ 51 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุดมีอายุ 31-40 ปี

ตารางที่ 4.10 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.05	2.00	0.02	0.89	0.14
ภายในกลุ่ม	5.55	296.00	0.02		
รวม	5.60	298.00			

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.11 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	69	2.93	0.11	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช	94	2.92	0.14	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส	115	2.91	0.14	ปานกลาง
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	20	2.95	0.15	ปานกลาง
รวม	229	2.93	0.13	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุด มีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมาคือ ประถมศึกษา และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาอนุปริญญา/ปวส.

ตารางที่ 4.12 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.05	2.00	0.02	0.89	0.26
ภายในกลุ่ม	5.55	296.00	0.02		
รวม	5.60	298.00			

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน โดยรวมทั้ง 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.13 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	221	3.04	0.23	ปานกลาง
หญิง	78	3.03	0.27	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.13 พบว่าการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการจำแนกตามเพศ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือเพศชาย

ตารางที่ 4.14 แสดงการเปรียบเทียบมุมมองของประชาชนในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ชาย	221	3.04	0.23	0.14	0.89
หญิง	78	3.03	0.27		

จากตารางที่ 4.14 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีมุมมองด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 30 ปี	57	3.03	0.24	ปานกลาง
31 – 40 ปี	101	3.04	0.25	ปานกลาง
41 – 50 ปี	76	3.06	0.22	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	65	3.01	0.25	ปานกลาง
เฉลี่ย	299	3.03	0.24	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.15 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า มากที่สุด 41-50 ปี รองลงมาคืออายุ 31-40 ปี และน้อยที่มีอายุ 51 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 4.16 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.09	2.00	0.03	0.53	0.66
ภายในกลุ่ม	18.03	296.00	0.06		
รวม	18.12	298.00			

จากตารางที่ 4.16 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีมุมมองด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	115	3.05	0.26	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช	94	3.04	0.24	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส	69	3.03	0.24	ปานกลาง
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	20	3.04	0.20	ปานกลาง
รวม	299	3.04	0.24	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.17 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า มากที่สุดมีระดับการศึกษา ประถมศึกษา รองลงมา มีระดับการศึกษา มัธยมศึกษา/ปวช. ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษา อนุปริญญา/ปวส.

ตารางที่ 4.18 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้านการพัฒนาค่าดำเนินงานด้านเอกสาร จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.01	2.00	0.00	0.06	0.98
ภายในกลุ่ม	18.11	296.00	0.06		
รวม	18.12	298.00			

จากตารางที่ 4.18 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีมุมมองด้านการพัฒนาค่าดำเนินงานด้านเอกสาร ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.19 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	221	2.93	0.23	ปานกลาง
หญิง	78	2.97	0.21	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.19 พบว่าการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามเพศ อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อแยกตามเพศ พบว่า มากที่สุดคือเพศชาย

ตารางที่ 4.20 แสดงการเปรียบเทียบมุมมองของประชาชนในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig.
ชาย	221	2.93	0.23	-1.63	0.11
หญิง	78	2.97	0.21		

จากตารางที่ 4.20 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน จำแนกตามเพศ มีมุมมองด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.21 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามอายุ

อายุ	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
18 – 30 ปี	57	2.98	0.25	ปานกลาง
31 – 40 ปี	101	2.90	0.22	ปานกลาง
41 – 50 ปี	76	2.95	0.21	ปานกลาง
51 ปีขึ้นไป	65	2.95	0.24	ปานกลาง
รวม	299	2.94	0.23	ปานกลาง

จากตารางที่ 4.21 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามอายุ อยู่ในระดับ ปานกลาง และเมื่อจำแนกตามอายุ พบว่ามากที่สุด อายุ 18-30 ปี รองลงมาคืออายุ 41-50 ปี 51 ปีขึ้นไป และน้อยที่สุดคืออายุ 31-40 ปี

ตารางที่ 4.22 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนแสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวน ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.27	2.00	0.09	1.74	0.16
ภายในกลุ่ม	15.81	296.00	0.05		
รวม	16.08	298.00			

จากตารางที่ 4.22 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีมุมมองด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.23 แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านที่ 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	69	2.92	0.25	ปานกลาง
มัธยมศึกษา/ปวช	94	2.98	0.23	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส	115	2.90	0.20	ปานกลาง
ปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี	20	3.01	0.22	ปานกลาง
รวม	299	2.95	0.23	ปานกลาง

ตารางที่ 4.23 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านการพัฒนาคำเนินงานด้านเอดส์ จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อจำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า มากที่สุดมีระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี รองลงมามีระดับการศึกษามัธยมศึกษา/ปวช. และน้อยที่สุดมีระดับการศึกษาประถมศึกษา

ตารางที่ 4.24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรปรวนการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ด้านที่ 2 จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	0.47	2.00	0.16	3.08	0.33
ภายในกลุ่ม	15.60	296.00	0.05		
รวม	16.08	298.00			

จากตารางที่ 4.24 พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านการพัฒนาคำเนินงานด้านเอดส์ ไม่แตกต่างกัน

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะของ การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Question) และใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปกรากฎดังตามรางที่ 4.25-4.26

ตารางที่ 4.25 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ประชาสัมพันธ์สิทธิในการได้รับเบี้ยยังชีพ การลงทะเบียนตามห้วงระยะเวลาให้ประชาชนได้รับทราบ	101
2. ควรกำหนดระยะเวลาที่แน่ชัดในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ซึ่งไม่ควรจะเกินวันที่ 10 ของทุกเดือน	91
3. ควรติดต่อประสานงานหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพ	63
4. ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ปิดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพอย่างน้อย 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี เพื่อให้ประชาชนรับทราบ	33
รวม	299

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ มากที่สุดคือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ประชาสัมพันธ์สิทธิในการได้รับเบี้ยยังชีพ การลงทะเบียนตามห้วงระยะเวลาให้ประชาชนได้รับทราบ รองลงมาคือ ควรกำหนดระยะเวลาที่แน่ชัดในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ซึ่งไม่ควรจะเกินวันที่ 10 ของทุกเดือน และน้อยที่สุดคือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ปิดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพอย่างน้อย 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ให้ประชาชนรับทราบ

ตารางที่ 4.26 แสดงค่าความถี่ (Frequency) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชนด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์

ข้อเสนอแนะ	ความถี่
1. ควรมีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	90
2. ควรมีการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	81
3. ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องเอดส์แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนประชาชนทั่วไป	60
4. จัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	15
รวม	246

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ประชาชนมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า มากที่สุดคือ ควรมีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ รองลงมาคือ ควรมีการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ และน้อยที่สุดคือ จัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์จัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน” มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มี เพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

ประชาชนที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 1,101 คน ใช้สูตรในการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรในการคำนวณของทาโร ยามาเน (Taro Yamane) ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบนำไปหาสัดส่วนประชากรตามกลุ่มเป้าหมาย ได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 299 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (checklist) ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ใน 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ 2) ด้านการพัฒนาการดำเนินงานผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ จำนวน 20 ข้อ โดยข้อคำถามมีลักษณะเป็นเชิงพรรณนา ซึ่งแต่ละข้อจะมีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) และตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะและมุมมองของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ลักษณะของแบบสอบถามปลายเปิด

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพ คือ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ จำนวน 299 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์ (Frequency) ค่าร้อยละ (percentage) มุมมองของประชากรกรณีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Men) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบมุมมองของประชากรกรณีการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่าจำแนกตามเพศ ใช้การทดสอบ (t-test) สำหรับจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ใช้การทดสอบ F-test หากพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe)

5.1 สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ สามารถสรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป พบว่า ประชาชนที่ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 221 คน คิดเป็นร้อยละ 73.90 และเพศหญิง จำนวน 78 คน คิดเป็นร้อยละ 26.10 และมีระดับการศึกษานุปริญญา/ปวส. จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 38.40

5.1.2 ผลการวิเคราะห์การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านมีรายละเอียดคือ มากที่สุด คือ ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ โดยรวมทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.99 และจำแนกในแต่ละด้านมีดังต่อไปนี้

- 1) ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ มีค่าเฉลี่ย 3.04
- 2) ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ มีค่าเฉลี่ย 2.94

5.1.3 ผลการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยโดยการวิเคราะห์การเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน เมื่อแยกทดสอบแต่ละด้าน มีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีมุมมองต่อการ

ปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน

2) ด้านการพัฒนางานด้านเอดส์ พบว่า ประชาชน ที่มีเพศ อายุ ต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ไม่แตกต่างกัน

5.1.4 ผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ มีรายละเอียด ดังนี้

1) ด้านการจัดสวัสดิการสังคมสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ มีดังนี้

1.1 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ประชาสัมพันธ์สิทธิในการได้รับเบี้ยยังชีพ การลงทะเบียนตามหัวระยะเวลาให้ประชาชนได้รับทราบ

1.2 ควรกำหนดระยะเวลาที่แน่ชัดในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ซึ่งไม่ควรจะเกินวันที่ 10 ของทุกเดือน

1.3 ควรติดต่อประสานงานหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดสวัสดิการเพิ่มเติมให้แก่ผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพ

1.4 ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพอย่างน้อย 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี เพื่อให้ประชาชนรับทราบ

2) ด้านการพัฒนาค่าเนื้องานด้านเอดส์ มีดังนี้

2.1 ควรมีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์

2.2 ควรมีการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์

2.3 ควรมีการอบรมให้ความรู้เรื่องเอดส์แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนประชาชนทั่วไป

2.4 จัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์

5.2 อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

5.2.1 การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ผลการศึกษาการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่าประชาชนผู้มีสิทธิได้รับบริการเบี้ยยังชีพในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่านั้น ยังไม่เข้าใจถึงสิทธิต่างๆของตัวเอง ทั้งในเรื่องการประชาสัมพันธ์สิทธิในการได้รับเบี้ยยังชีพ การลงทะเบียนตามห้วงระยะเวลาให้ประชาชนได้รับทราบ การกำหนดระยะเวลาที่แน่ชัดในการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ซึ่งไม่ควรจะเกินวันที่ 10 ของทุกเดือน การปิดประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพอย่างน้อย 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี ให้ประชาชนรับทราบการจัดจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์การจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์การจัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์จัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิทัมพร คุ่มวงษ์ ได้วิจัยความพึงพอใจของผู้มารับบริการจากเทศบาลตำบลท่าล้อผลการวิจัย ด้านความพึงพอใจกระบวนการและขั้นตอนในการให้บริการ พบว่าความพึงพอใจของผู้รับบริการจากเทศบาลตำบลท่าล้อ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้รับบริการมีความพึงพอใจในด้านการกำหนดกระบวนการหรือขั้นตอนในการให้บริการแก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์อย่างชัดเจนมากที่สุด รองลงมาคือผู้รับบริการสามารถตรวจสอบบัญชีรายชื่อผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์ซึ่งทางเทศบาลได้จัดทำเอาไว้ได้อย่างสะดวกและสามารถใช้บริการสงเคราะห์ผู้สูงอายุ ผู้พิการและผู้ป่วยเอดส์จากเทศบาลได้ง่ายและสะดวก ข้อเสนอแนะจากผู้รับบริการและบุคคลทั่วไปในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับงานบริการสงเคราะห์เพื่อการยังชีพของเทศบาลผู้สูงอายุมีความต้องการ ให้เทศบาลดำเนินการทันทีเกี่ยวกับคำขอตามที่ยื่นเรื่องการขอรับการสงเคราะห์ ให้เทศบาลเพิ่มเงินผู้สูงอายุให้เพิ่มขึ้นมากกว่าเดิม ให้ผู้สูงอายุที่มีอายุครบ 60 ปีขึ้นไปได้รับเงินสงเคราะห์ทุกรายผู้พิการมีความต้องการให้เทศบาลตำบลมอบเงินสงเคราะห์ให้ผู้พิการถึงบ้าน ให้เพิ่มงบประมาณให้มากขึ้นกว่าเดิมสำหรับผู้พิการ ให้เทศบาลตำบลจัดหางานอาชีพให้สำหรับผู้พิการ ผู้ป่วยเอดส์ ต้องการรับเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพด้วยตนเองเหมือนกับผู้สูงอายุและผู้พิการ แต่ไม่กล้าเนื่องจากอายุผู้ที่พบเห็นและกลัวจะถูกรังเกียจจากสังคม การรับเงินผ่านธนาคารทำให้ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ประชาชนต้องการการบริการที่ดีและมีการประชาสัมพันธ์ถึงสิทธิต่างๆของผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ ได้รับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถเดช ภูกันตาน ได้วิจัย การดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ควรมีการสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุอยู่เสมอ, การคัดเลือกผู้สูงอายุควรพิจารณาคัดเลือกด้วยความเป็นธรรม, ควรมีการจัดเก็บหัวข้อทะเบียนผู้สูงอายุอยู่ในรูปแบบข้อมูล โปรแกรมคอมพิวเตอร์, ควรให้คำแนะนำขั้นตอนในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ผู้สูงอายุทราบ, ควรมีการกันเงินงบประมาณสำหรับจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้ล่วงหน้า

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ต้องการจัดตั้งตัวแทนขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทน ชุมชนหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ รวมไปถึงการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ เพื่อการมีส่วนร่วมต่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิทัมพร คุ่มวงศ์ ได้วิจัยความพึงพอใจของผู้มารับบริการจากเทศบาลตำบลท่าล้อพบว่า ผู้ป่วยเอดส์ ต้องการรับเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพด้วยตนเอง เหมือนกับผู้สูงอายุและผู้พิการ แต่ไม่กล้าเนื่องจากอายุผู้ที่พบเห็นและกลัวจะถูกรังเกียจจากสังคม

การอภิปรายผลเป็นรายด้านตามลำดับดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 1 คือ ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ประชาชนต้องการการบริการที่ดีและมีการประชาสัมพันธ์ถึงสิทธิต่างๆของผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ ได้รับทราบ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถเดช ภูกันตาน ได้วิจัย การดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขต

อำเภอขามเฒ่าจังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขามเฒ่าจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้แก่ ควรมีการสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุอยู่เสมอ, การคัดเลือกผู้สูงอายุควรพิจารณาคัดเลือกด้วยความเป็นธรรม, ควรมีการจัดเก็บหัวข้อทะเบียนผู้สูงอายุในรูปแบบข้อมูลโปรแกรมคอมพิวเตอร์, ควรให้คำแนะนำขั้นตอนในการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้ผู้สูงอายุทราบ, ควรมีการกันเงินงบประมาณสำหรับจ่ายเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุไว้ล่วงหน้า

เมื่อพิจารณารายชื่อของด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิจารณา พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีการรายงานข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิจารณาที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจาก เจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติงาน ได้ปฏิบัติงานตามระเบียบ ขั้นตอนในการรายงานผล การรวบรวมฐานข้อมูล การจัดเก็บข้อมูลผู้ได้รับเบี้ยยังชีพ ได้อย่างถูกต้องและตามหัวข้อมติที่กำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถเดช ภูกันดาน ได้วิจัย การดำเนินงานโครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอขามเฒ่า จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน โครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีการสำรวจรายชื่อผู้สูงอายุอยู่เสมอ, การคัดเลือกผู้สูงอายุควรพิจารณาคัดเลือกด้วยความเป็นธรรม, ควรมีการจัดเก็บหัวข้อทะเบียนผู้สูงอายุในรูปแบบข้อมูล โปรแกรมคอมพิวเตอร์

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ผู้พิจารณาที่มีคุณสมบัติครบถ้วน มาลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปีมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ สิทธิแนวทางต่างๆ ที่ตนเองควรได้รับจากหน่วยงานของรัฐอย่างไรบ้าง รวมไปถึงหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังขาดการวางแผนการปฏิบัติงานและกำหนดแนวทางไม่ชัดเจน ที่ทำให้ประชาชนเข้าใจ เข้าถึง บริการต่างๆ ที่ประชาชนควรได้รับจากทางหน่วยงานของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลฤดี ศรีสุข ได้วิจัย การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 7 แห่ง มีการวางแผนการกำหนดนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดการเป็นการบริหารงาน โดยมอบหมายให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบ โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานสาธารณสุขในระดับตำบล อำเภอและจังหวัด การจัดสรรงบประมาณโดยการอุดหนุนงบประมาณให้แก่สถานีอนามัยประจำตำบล และชมรมผู้สูงอายุดำเนินการ กิจกรรมหลักที่จัดคืองานวันผู้สูงอายุ ด้านเศรษฐกิจเน้นการส่งเสริมอาชีพ

และเบี้ยยังชีพ ปัญหาอุปสรรคที่พบมากที่สุดคืองบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมาขาดบุคลากรที่มีความรู้ การประสานงานเกิดความซ้ำซ้อนของการทำงาน และการวางแผนขาดการมีส่วนร่วม และแนวทางที่ชัดเจน

2) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้านที่ 2 คือ ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ต้องการจัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคมและผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ รวมไปถึงการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ เพื่อการมีส่วนร่วมต่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิทัมพร คุ่มวงศ์ ได้วิจัยความพึงพอใจของผู้มารับบริการจากเทศบาลตำบลท่าล้อพบว่า ผู้ป่วยเอดส์ ต้องการรับเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพด้วยตนเองเหมือนกับผู้สูงอายุและผู้พิการ แต่ไม่กล้าเนื่องจากอายุผู้ที่พบเห็นและกลัวจะถูกรังเกียจจากสังคม

เมื่อพิจารณาเป็นรายชื่อของด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ พบว่า

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือมีการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นประจำทุกเดือนๆละ 500 บาทมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ได้มีการปฏิบัติงานภารกิจการถ่ายโอนอำนาจด้านสวัสดิการสังคม ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ด้วยการตั้งงบประมาณเพื่อการดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และได้มีการดำเนินการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพให้แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้นทะเบียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิยะดา ติระแพทย์ ได้ศึกษาการนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมสู่การปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ประสบปัญหาในการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคมในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านความพร้อมของบุคลากร ด้านโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ด้านงบประมาณสนับสนุนการช่วยเหลือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์สนับสนุนการช่วยเหลือ และด้านการมีส่วนร่วมของประชาชนแสดงว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมีความพร้อมไม่เพียงพอที่จะนำนโยบายถ่ายโอนงานด้านสวัสดิการสังคมไปปฏิบัติ

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆนอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเนื่องจากว่า ภารกิจการถ่ายโอนอำนาจด้านสวัสดิการสังคมเกี่ยวกับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์นั้น การดำเนินการพัฒนาด้านเอดส์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า มีการดำเนินงานเฉพาะด้านการ

จ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์เพียงอย่างเดียว โดยมีได้ตั้งงบประมาณดำเนินงานด้านเอดส์ในเรื่องอื่นๆไว้ ตามภารกิจถ่ายโอนอำนาจที่กำหนดไว้ให้ดำเนินการนอกเหนือจากการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของงามจิต นวลแก้ว ได้วิจัย การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก พบว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ควรจัดการส่งเสริมอาชีพและจัดสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมทุกชุมชน

5.2.2 การศึกษาวิเคราะห์การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษา ต่างกัน

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชน ที่มีเพศต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้ง 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนนั้น เพศไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ งามจิต นวลแก้ว ได้วิจัย การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตากจังหวัดตาก โดยรวมไม่แตกต่างกัน

2) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชน ที่มีอายุต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้ง 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนนั้นอายุไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ งามจิต นวลแก้ว ได้วิจัย การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพ

ชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก โดยรวม แตกต่างกัน

3) จากสมมติฐานของการวิจัยที่ว่า ประชาชนที่มีการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ แตกต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า ประชาชน ที่มีการศึกษาต่างกัน มีมุมมองต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ รวมทั้ง 2 ด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนนั้น การศึกษาไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ งามจิต นวลแก้ว ได้วิจัย การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก โดยรวม แตกต่างกัน

5.2.3 การศึกษาวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน มีรายละเอียด ดังนี้

1) จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ข้อที่มีความถี่สูงสุด คือ ให้องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า ประชาสัมพันธ์สิทธิในการได้รับเบี้ยยังชีพ การลงทะเบียนตามห้วงระยะเวลาให้ประชาชนได้รับทราบ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ประชาชนผู้มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ ยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ สิทธิแนวทางต่างๆที่ตนเองควรได้รับจากหน่วยงานของรัฐอย่างไรบ้าง รวมไปถึงหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังอาจขาดการวางแผนการปฏิบัติงานและกำหนดแนวทางไม่ชัดเจน ที่ทำให้ประชาชนเข้าใจ เข้าถึง บริการต่างๆที่ประชาชนควรได้รับจากทางหน่วยงานของรัฐ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มลฤดี ศรีสุข ได้วิจัย การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลทั้ง 7 แห่ง มีการวางแผนการกำหนดนโยบายสวัสดิการผู้สูงอายุไว้ในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การจัดการเป็นการบริหารงาน โดยมอบหมายให้ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลรับผิดชอบ โดยการประสานความร่วมมือกับหน่วยงาน

สาธารณสุขในระดับตำบล อำเภอและจังหวัด การจัดสรรงบประมาณ โดยการอุดหนุนงบประมาณ ให้แก่สถานีอนามัยประจำตำบล และชมรมผู้สูงอายุดำเนินการ กิจกรรมหลักที่จัดคืองานวันผู้สูงอายุ ด้านเศรษฐกิจเน้นการส่งเสริมอาชีพ และเบี้ยยังชีพ ปัญหาอุปสรรคที่พบมากที่สุดคืองบประมาณไม่เพียงพอ รองลงมาขาดบุคลากรที่มีความรู้ การประสานงานเกิดความซ้ำซ้อนของการทำกิจกรรม และการวางแผนขาดการมีส่วนร่วม และแนวทางที่ชัดเจน

5.3 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้วสามารถสรุปผล โดยแบ่งออกเป็น 2 ระดับ ดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน จึงมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

1) ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นจึงควรมีการวางแผนการปฏิบัติงาน ศึกษาระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และพัฒนาศักยภาพความพร้อมขององค์กรในการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์เพิ่มขึ้น เพื่อเป็นการบริการและสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการรายงานข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรให้เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน ปฏิบัติหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายให้เคร่งครัด ตามระเบียบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนมาลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรวางแผนการปฏิบัติงานและกำหนดแนวทางให้ชัดเจน ที่ทำให้ประชาชนเข้าใจ เข้าถึง บริการต่างๆที่ประชาชนควรได้รับจากทางหน่วยงานของรัฐ รวมไปถึงการศึกษาระเบียบ ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการปฏิบัติงานให้ชัดเจน และดำเนินงานด้วยความเคร่งครัด

2) ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์ มีค่าเฉลี่ยแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรพัฒนางานด้านเอดส์ให้ก้าวหน้า และเพิ่มการบริการแก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้ครอบคลุมทุกด้าน เพื่อการพัฒนางานด้านเอดส์ในพื้นที่ต่อไป

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นประจำทุกเดือนๆละ 500 บาท มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จึงควรดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้เป็นปัจจุบัน พร้อมกับการตั้งงบประมาณรายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีให้ครอบคลุมและทั่วถึงฐานข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่มาขอขึ้นทะเบียนในแต่ละปี

ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆนอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงควรตั้งงบประมาณรายจ่ายตามข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีในการพัฒนางานด้านเอดส์ในด้านอื่นๆควบคู่กันไปด้วย นอกเหนือจากการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์เพียงอย่างเดียว

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัยการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

- 1) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบมุมมองของประชาชนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์กรบริหารส่วนตำบลหนองข่า กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
- 2) ควรมีการศึกษากฎหมายและระเบียบการปฏิบัติงานด้านสังคมสงเคราะห์ในแต่ละฉบับ เพื่อเปรียบเทียบข้อดี ข้อเสีย ของการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ที่มีต่อประชาชนและผู้ปฏิบัติงาน
- 3) ควรมีการศึกษางานสังคมสงเคราะห์ด้านอื่นๆเพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการและด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์

บรรณานุกรม

1. หนังสือทั่วไป

- กมลรัตน์ หล้าสุวรรณ. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2547.
- กรมประชาสัมพันธ์. แผนประชาสัมพันธ์แม่บท ฉบับที่ 4 พ.ศ.2540-2544. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2543.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. สถิติสำหรับงานวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาสถิติ คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2548.
- นงลักษณ์ เทพสวัสดิ์. ทฤษฎีและการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2540.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, 2545.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. ทศนคติในการวัดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอนามัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- พระเทพเวทีประยูรย์ ปยุตโต. พุทธธรรม. กรุงเทพมหานคร : มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2532.
- พระมหาเสรี พุทธรุกิจโต. ดร.. วิธีการสงเคราะห์ตามแนวพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2552.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ., 2554. กรุงเทพมหานคร : ราชบัณฑิตยสถาน, 2556.
- วันทนีย์ วาสิกะสินและคณะ. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสวัสดิการสังคมและสังคมสงเคราะห์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์มหาลัทธิธรรมศาสตร์, 2538.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. ระเบียบวิจัยทางการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., 2545.
- วิเชียร เกตุสิงห์. การวิจัยเชิงปฏิบัติการ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2541.
- วิไลวัจน์ กฤษณะภักดี. สังคมศาสตร์เบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, 2529.
- สุชา จันทร์เอม. จิตวิทยาทั่วไป. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2527.
- สุภัทรา แก้วชาญศิลป์. การจัดสวัสดิการสังคมและสังคม. กรุงเทพมหานคร : ม.ป.พ., 2540.
- องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า. “แผนพัฒนาสามปี พ.ศ.2555-2557” ยุทธศาสตร์การพัฒนา ด้านชีวิตคนสังคมและการศึกษา. ชัยภูมิ : สำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล, 2556.

อุทัย หิรัญโต. สารานุกรมศัพท์รัฐประศาสนศาสตร์/การบริหารรัฐกิจ. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนส
โตร์, 2526.

2. วิทยานิพนธ์ / สารนิพนธ์

- งามจิต นวลแก้ว. “การจัดสวัสดิการสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนในเขตเทศบาลตำบล
บ้านตาก อำเภอบ้านตาก จังหวัดตาก”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2547.
- ดวงอุมา โสภ. “ระดับความคิดเห็นของประชาชนต่อการให้บริการของสำนักทะเบียน อำเภอเมือง
มหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม”. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิต
วิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2551.
- ทิฆัมพร คุ่มวงศ์. “ความพึงพอใจของผู้รับบริการเทศบาลตำบลท่าล้อ อำเภอเมือง จังหวัด
กาญจนบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
กาญจนบุรี, 2546.
- มลฤดี ศรีสุข. “การบริหารงานสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัด
ชลบุรี”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัย
บูรพา, 2546.
- วิระดา ตีระแพทย์. “การนำนโยบายถ่ายโอนงานสวัสดิการสังคมสู่การปฏิบัติงานขององค์การ
บริหารส่วนตำบล”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย :
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2542.
- สุชญา คุปติยานุวัฒน์. “ความคิดเห็นของพนักงานคุมประพฤติที่มีต่อการนำระบบการบริหารกิจการ
บ้านเมืองและสังคมที่ดีไปใช้กับการบริหารงานของกรมคุมประพฤติ”. วิทยานิพนธ์ศิลปศา
สตรสังคมวิทยาประยุกต์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2543.
- อรรณเดช ภูกันดาน. “ความคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานโครงการสงเคราะห์เบี้ยยังชีพคนชราของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอยางตลาด จังหวัดกาฬสินธุ์”. การศึกษาค้นคว้า
อิสระรัฐศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 2554.

3. เอกสารอัดสำเนา

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจ่ายเงินสงเคราะห์เพื่อการยังชีพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ค่วนที่สุด ที่ มท 0891.3 /ว 531 ลงวันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2550 เรื่อง กำหนดแนวทางเกี่ยวกับการดำเนินงานจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ คนพิการ และผู้ป่วยเอดส์ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปีงบประมาณ 2550. อัดสำเนา

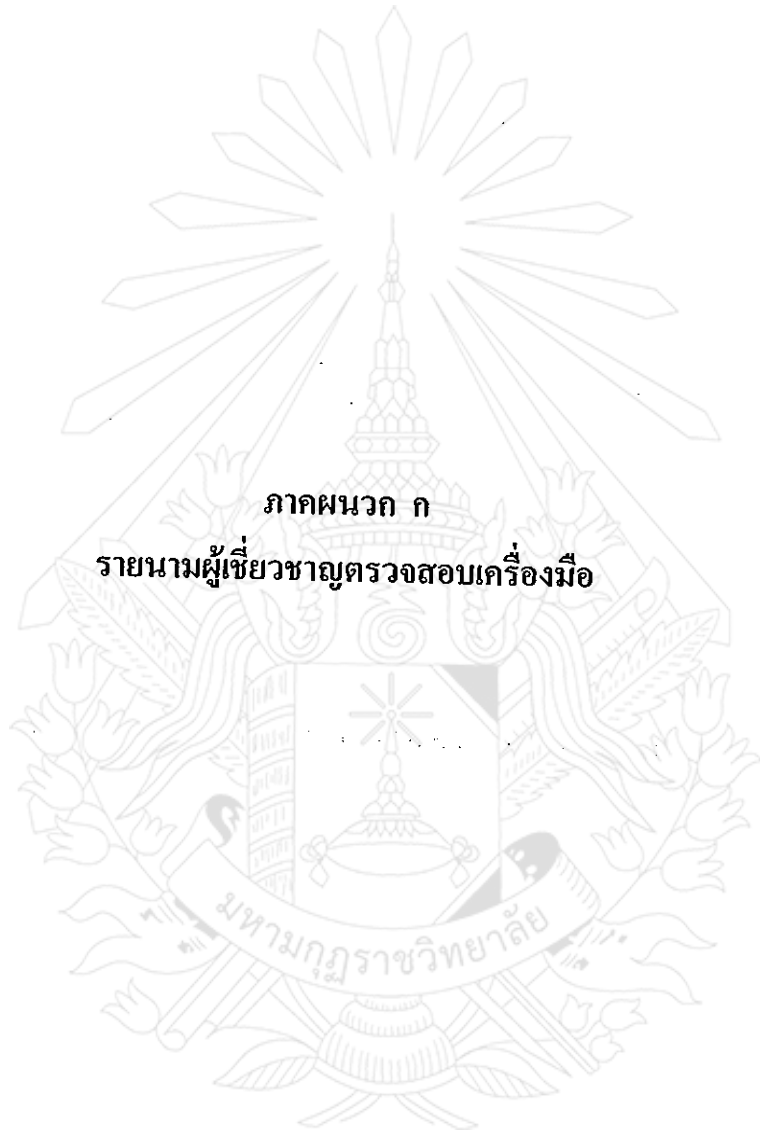
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ. ข้อกำหนดคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมแห่งชาติ ว่าด้วยมาตรฐานการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2550. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานปลัดกระทรวง, 2552. อัดสำเนา.

ภาคผนวก

มหามกุฏราชวิทยาลัย

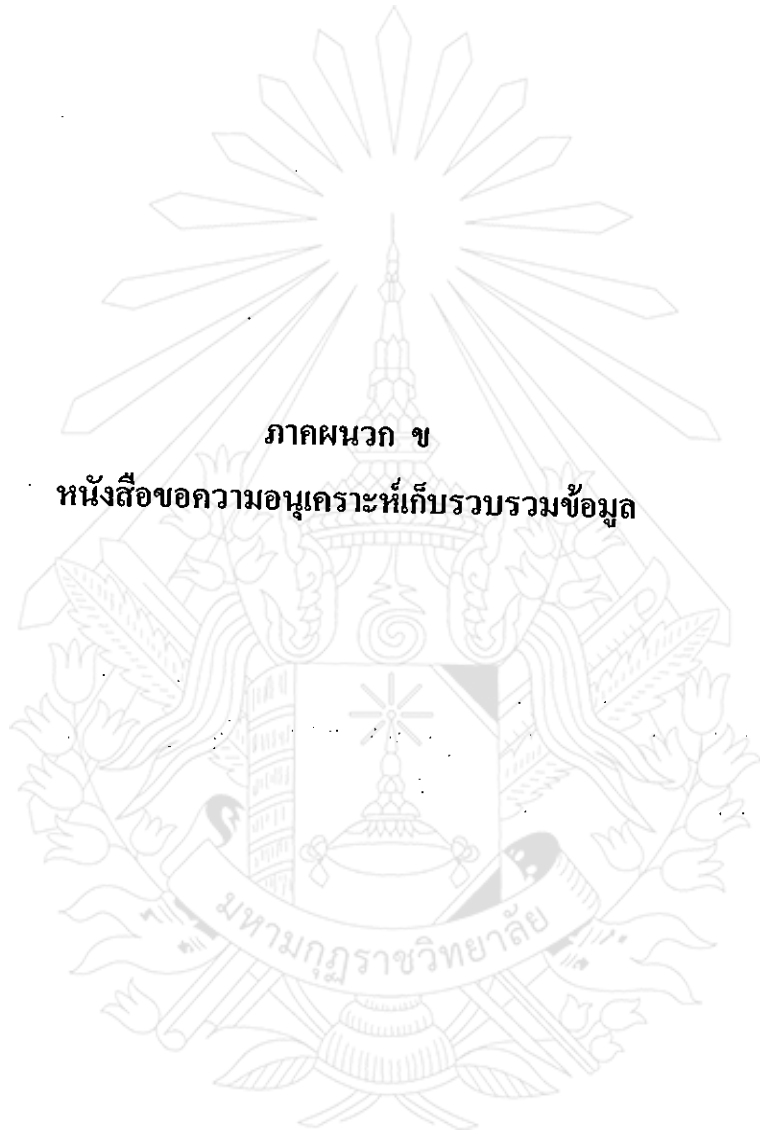
ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

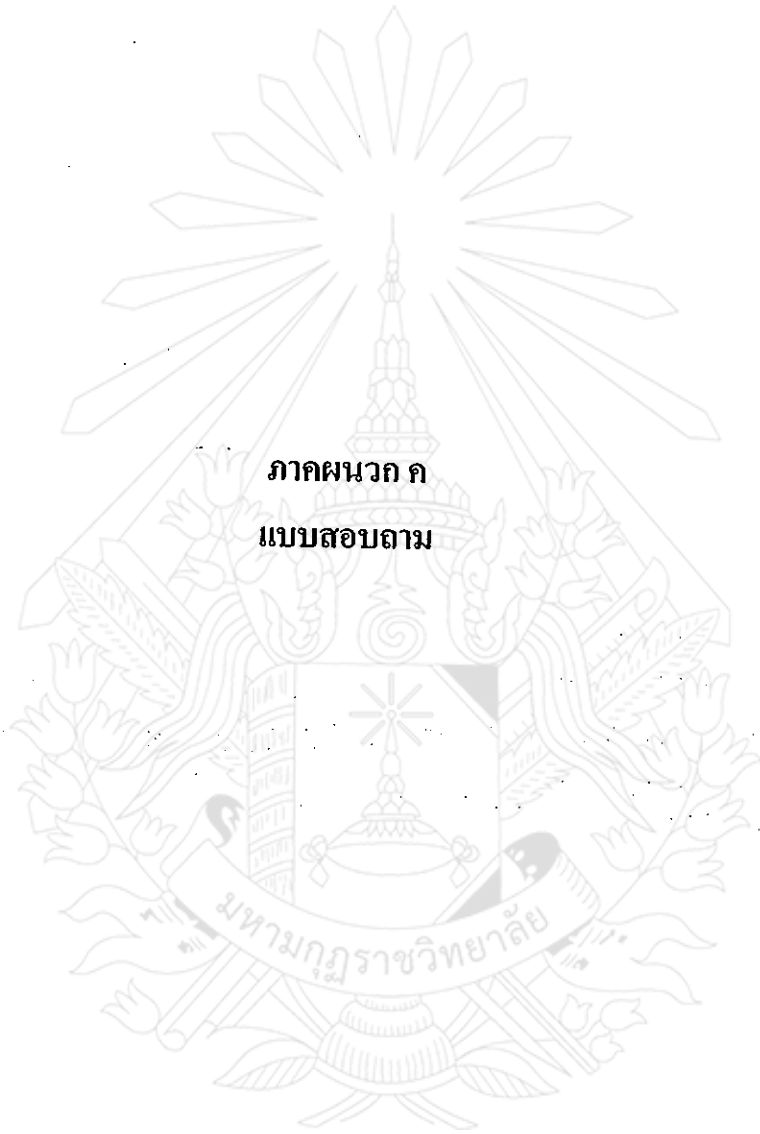
รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

- 1) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาสกร ดอกจันทร์
 - วุฒิการศึกษา Ph.D (Social Science)
 - ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- 2) ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชัชฌพงษ์ ศรีจันทร์
 - วุฒิการศึกษา ศน.บ. (ภาษาอังกฤษ)
กศ.ม. (บริหารการศึกษา)
 - ตำแหน่ง ผู้ช่วยอธิการบดี
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- 3) ดร.สุรพล พรหมกุล
 - วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
ศศ.ม. (รัฐศาสตร์การปกครอง)
Ph. D (Buddhist Studies)
 - ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษประจำ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- 4) นายสมพบ อุกระโคน
 - วุฒิการศึกษา ศศ.ม. (สังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนา)
 - ตำแหน่ง อาจารย์พิเศษ
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
- 5) นายสมชาย ลาภประโยชน์
 - วุฒิการศึกษา อรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขา/วิชาเอกภาษาไทย
 - ตำแหน่ง ผู้ช่วยผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเป่าวิทยา

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถาม

เรื่อง การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน ผู้วิจัยใคร่ขอความร่วมมือจากท่าน ได้กรุณาตอบแบบสอบถามและแสดงความคิดเห็นที่ตรงความเป็นจริงทุกข้อ ข้อมูลต่างๆที่ได้รับจากท่านในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์และมีคุณค่าอย่างสูงต่อการศึกษาครั้งนี้ และคำตอบของท่านจะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่ประการใด และจะส่งให้เกิดการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่าต่อไป

2. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะต่อการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี จึงขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

นายนิกร มาละ

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมกุฏราชวิทยาลัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง ให้ทำเครื่องหมาย \checkmark ลงใน () หน้าข้อความที่เป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน เพียงข้อละ 1 ข้อ หรือเติมคำลงในช่องว่างที่เว้นไว้ตามความเป็นจริง

1. เพศ

() 1. ชาย

() 2. หญิง

2. อายุ

() 1. 18-30 ปี

() 2. 31 - 40 ปี

() 3. 41 - 50 ปี

() 4. 51 ปีขึ้นไป

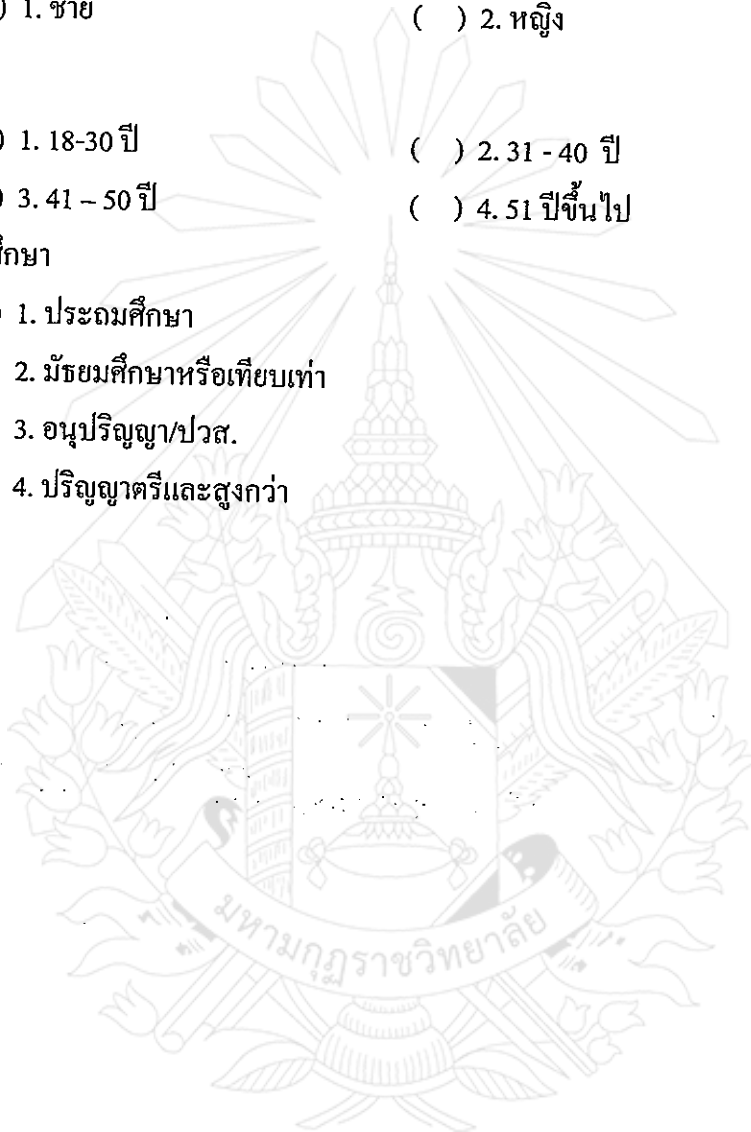
3. ระดับการศึกษา

() 1. ประถมศึกษา

() 2. มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า

() 3. อนุปริญญา/ปวส.

() 4. ปริญญาตรีและสูงกว่า

ตอนที่ 2 แบบสอบถามการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

การปฏิบัติงานงานสังคมสงเคราะห์	ระดับมุมมอง				
	5	4	3	2	1
1. ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้พิการ ผู้สูงอายุ					
1. มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน					
2. มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุ ผู้พิการในการขอขึ้นทะเบียนรับเบี้ยยังชีพรายใหม่					
3. มีการตรวจสอบกรณีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการซ้ำซ้อนกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น					
4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีคุณสมบัติครบถ้วน มาลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี					
5. มีการประชาสัมพันธ์การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ ไม่น้อยกว่า 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี					
6. มีการระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่เสียชีวิต					
7. มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิผู้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ					
8. มีการรายงานข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี					
9. มีการตั้งงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและคนพิการ					
10. มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ					

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์	ระดับมุมมอง				
	5	4	3	2	1
2. ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์					
11. มีการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานจัดทำฐานข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้เป็นปัจจุบันทุกปี					
12. มีการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นประจำทุกเดือนๆละ 500 บาท					
13. มีการตั้งงบประมาณสงเคราะห์เพิ่มเติมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์เดือนละ 500 บาท					
14. มีการจัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์					
15. มีการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ที่มีความเหมาะสม					
16. มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์					
17. มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนางานด้านเอดส์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์					
18. มีการอบรมให้ความรู้เรื่องเอดส์แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนประชาชนทั่วไป					
19. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ด้านเอดส์					
20. มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบล หนอง
ขำ อำเภอกะชังบุรีรัมย์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

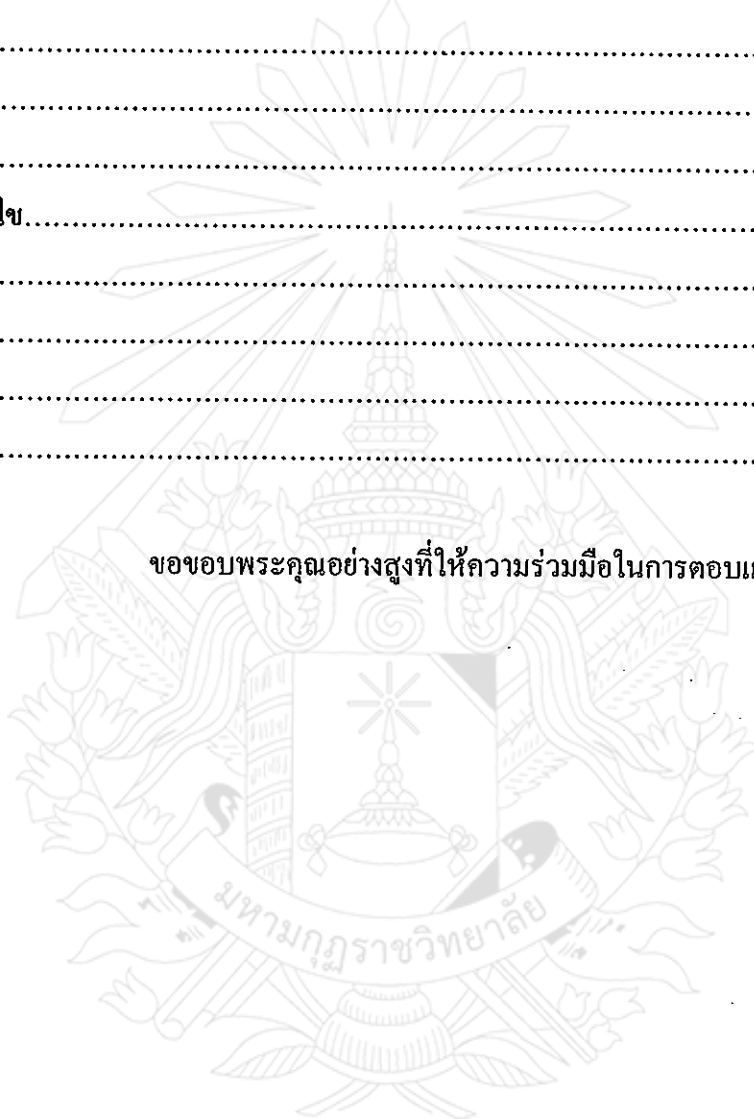
ปัญหา.....

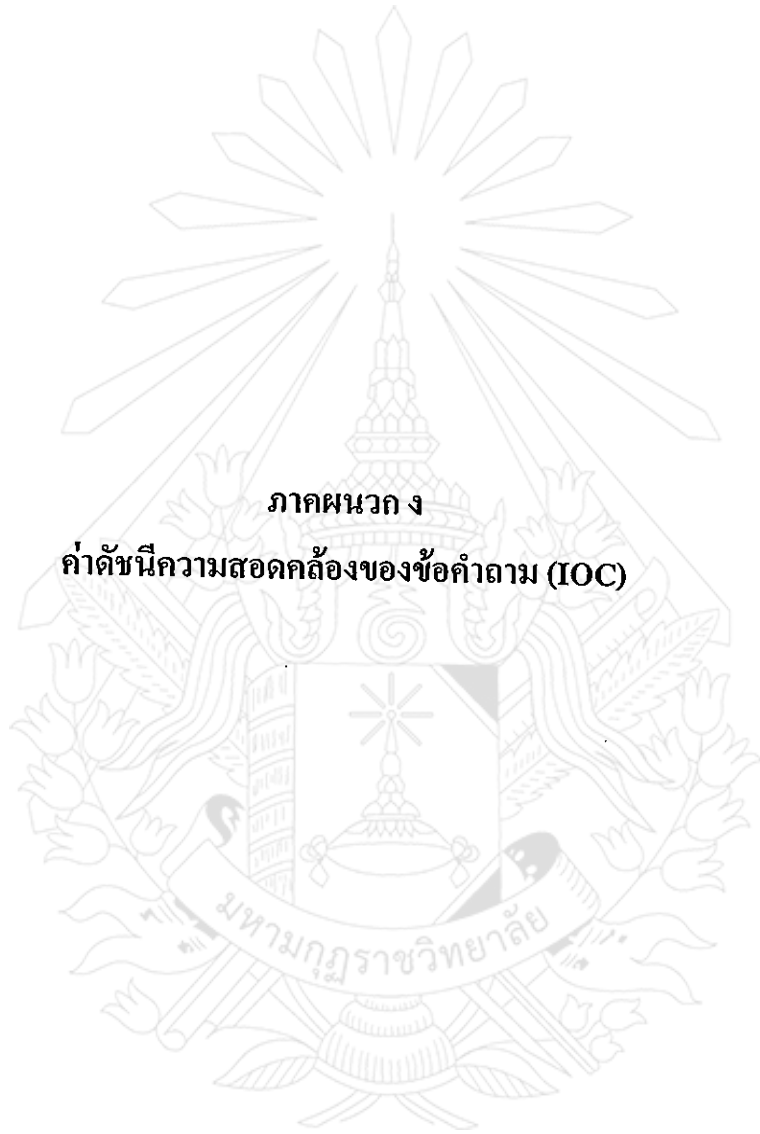
.....
.....
.....
.....

แนวทางแก้ไข.....

.....
.....
.....
.....

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

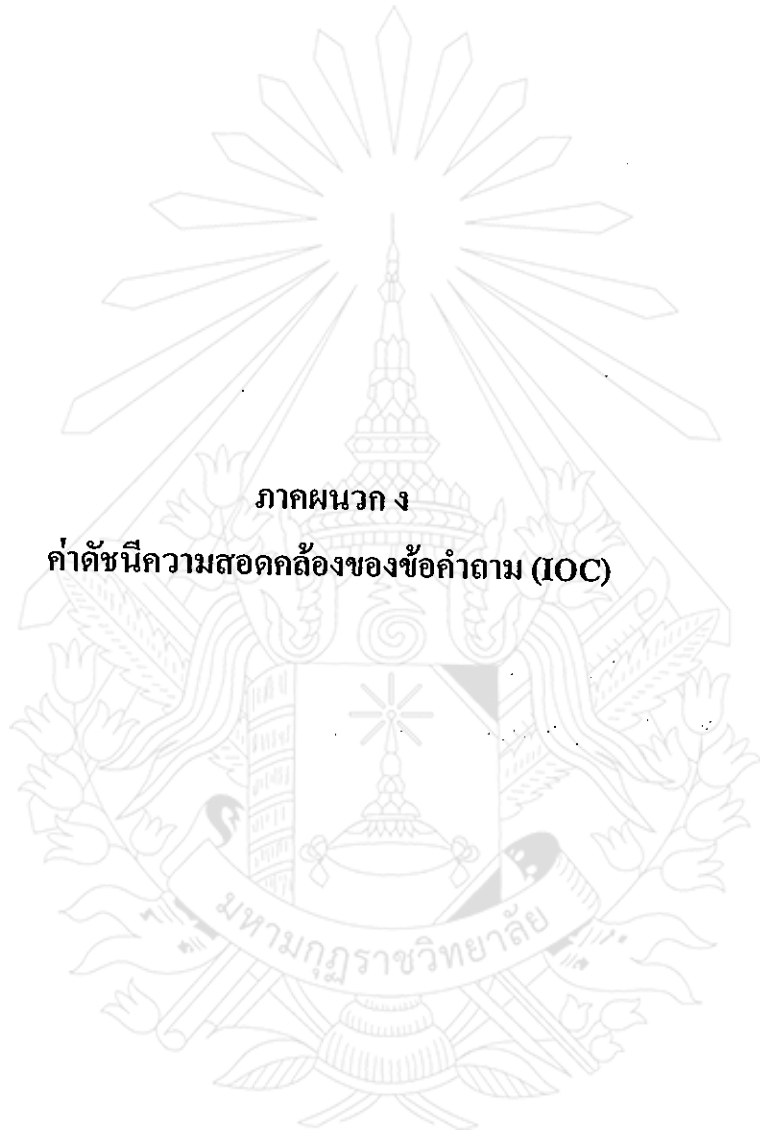
ภาคผนวก ง

คำดัชนีความสอดคล้องของข้อกำหนด (IOC)

ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)
เรื่อง การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์						ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
1. ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้พิการ ผู้สูงอายุ							
1. มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
2. มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุ ผู้พิการในการขอขึ้นทะเบียนรับเบี้ยยังชีพรายใหม่	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
3. มีการตรวจสอบกรณีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการซ้ำซ้อนกับ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น	0	+1	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนมาลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
5. มีการประชาสัมพันธ์การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ ไม่น้อยกว่า 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
6. มีการระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่เสียชีวิต	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
7. มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิผู้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
8. มีการรายงานข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
9. มีการตั้งงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและคนพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์						ค่า IOC	แปล ผล
	1	2	3	4	5		
10. มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
2. ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์							
11. มีการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานจัดทำฐานข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้เป็นปัจจุบันทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
12. มีการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นประจำทุกเดือนๆละ 500 บาท	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
13. มีการตั้งงบประมาณสงเคราะห์เพิ่มเติมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ เดือนละ 500 บาท	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
14. มีการจัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทน ชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
15. มีการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	0	0	0.6	ใช้ได้
16. มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
17. มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนางานด้านเอดส์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์	0	+1	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
18. มีการอบรมให้ความรู้เรื่องเอดส์แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนประชาชนทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
19. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ด้านเอดส์	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
20. มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก ง

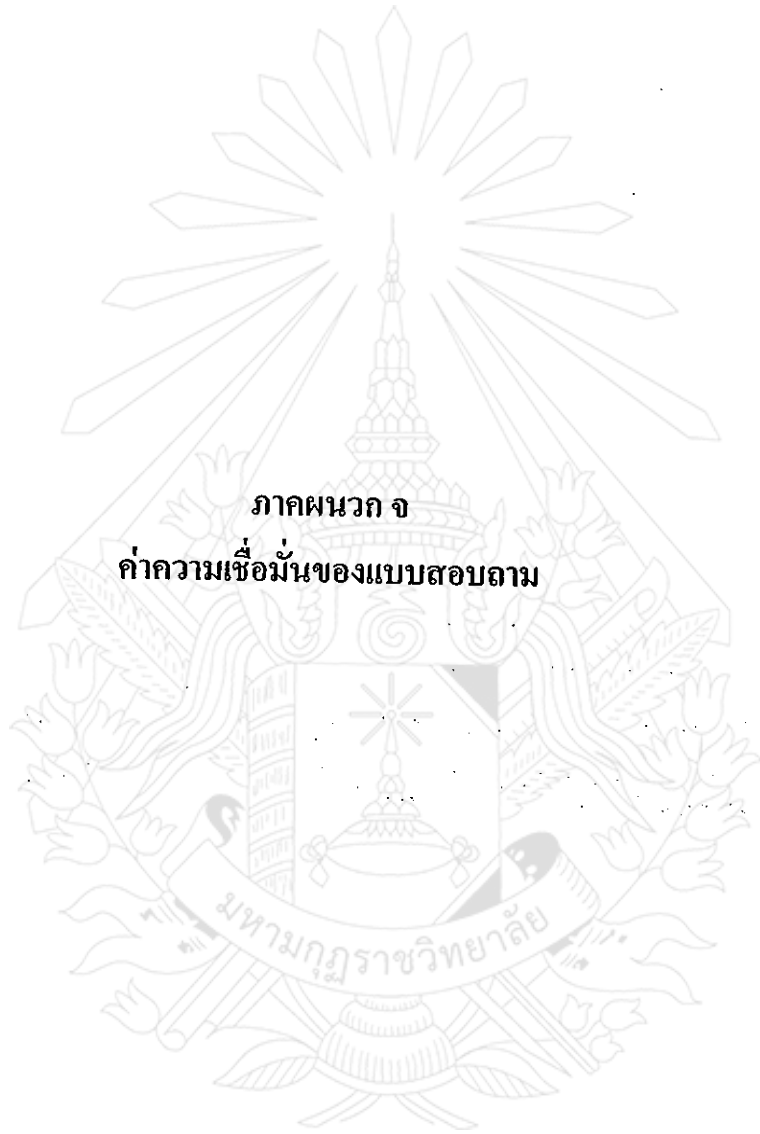
ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

คำดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC)
เรื่อง การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์ขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า
อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ในมุมมองของประชาชน

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์						ค่า IOC	แปลผล
	1	2	3	4	5		
1. ด้านการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้พิการ ผู้สูงอายุ							
1. มีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ภายในวันที่ 10 ของทุกเดือน	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
2. มีการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สูงอายุ ผู้พิการในการขอขึ้นทะเบียนรับเบี้ยยังชีพรายใหม่	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
3. มีการตรวจสอบกรณีการจ่ายเงินสงเคราะห์เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการซ้ำซ้อนกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น	0	+1	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
4. มีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีคุณสมบัติครบถ้วนมาลงทะเบียนรับเงินเบี้ยยังชีพ ภายในเดือนพฤศจิกายนของทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
5. มีการประชาสัมพันธ์การจัดทำบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิได้รับเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ ปิดประกาศให้ประชาชนรับทราบ ไม่น้อยกว่า 15 วัน ภายในเดือนธันวาคมของทุกปี	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
6. มีการระงับการจ่ายเงินเบี้ยยังชีพ แก่ผู้สูงอายุ ผู้พิการที่เสียชีวิต	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
7. มีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่และคณะกรรมการตรวจสอบสิทธิผู้รับเงินเบี้ยยังชีพ ผู้สูงอายุ ผู้พิการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
8. มีการรายงานข้อมูลผู้สูงอายุ ผู้พิการที่มีสิทธิได้รับเบี้ยยังชีพ ไปยังกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
9. มีการตั้งงบประมาณตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า ด้วยหลักเกณฑ์การจ่ายเงินเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุและคนพิการ	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้

การปฏิบัติงานสังคมสงเคราะห์						ค่า	แปล
	1	2	3	4	5	IOC	ผล
10. มีการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ ผู้พิการ	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
2. ด้านการพัฒนาการดำเนินงานด้านเอดส์							
11. มีการวางแผนพัฒนาการดำเนินงานจัดทำฐานข้อมูลผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ให้เป็นปัจจุบันทุกปี	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
12. มีการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ที่ขอขึ้นทะเบียนเป็นประจำทุกเดือนๆละ 500 บาท	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
13. มีการตั้งงบประมาณสงเคราะห์เพิ่มเติมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ เดือนละ 500 บาท	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
14. มีการจัดตั้งตัวแทนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทน ชมรมหรือกลุ่มผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์ ผู้แทนประชาคม และผู้แทนส่วนราชการ ร่วมเป็นคณะกรรมการสวัสดิการผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
15. มีการจัดบุคลากรที่รับผิดชอบด้านผู้ติดเชื้อ/ผู้ป่วยเอดส์ ที่มีความเหมาะสม	+1	+1	+1	0	0	0.6	ใช้ได้
16. มีการส่งเสริมให้มีการจัดตั้งชมรมผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้
17. มีการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนางานด้านเอดส์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเอดส์	0	+1	+1	+1	0	0.6	ใช้ได้
18. มีการอบรมให้ความรู้เรื่องเอดส์แก่ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ตลอดจนประชาชนทั่วไป	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
19. มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานในการปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ ด้านเอดส์	+1	+1	+1	+1	+1	1.0	ใช้ได้
20. มีการจัดสรรงบประมาณพัฒนางานด้านเอดส์ด้านอื่นๆ นอกจากการจ่ายเงินสงเคราะห์ผู้ป่วยติดเชื้อเอดส์	+1	+1	+1	+1	0	0.8	ใช้ได้

ภาคผนวก จ
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability Analysis) ของแบบสอบถามเพื่องานวิจัย

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
A1	36.16667	99.316	.453	.853
A2	36.96667	99.757	.628	.848
A3	36.70000	92.907	.826	.837
A4	36.83333	102.351	.450	.854
A5	36.80000	102.097	.444	.854
A6	36.73333	101.926	.440	.854
A7	36.60000	102.041	.398	.855
A8	36.76667	102.668	.396	.855
A9	37.00000	102.483	.464	.853
A10	36.90000	100.507	.483	.852
B1	36.00000	96.069	.607	.846
B2	36.33333	97.057	.626	.846
B3	36.03333	109.344	.608	.866
B4	36.36667	105.826	.412	.862
B5	36.30000	105.528	.518	.862
B6	36.46667	95.085	.751	.841
B7	36.26667	99.513	.416	.855
B8	36.53333	99.361	.530	.850
B9	36.20000	105.959	.360	.860
B10	36.26667	103.789	.498	.859

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Reliability Coefficients

N of Cases = 299

N of Items = 20

Alpha = .86

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นายนิกร มาละ
วัน/เดือน/ปีเกิด	22 กรกฎาคม 2524
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 103 หมู่ที่ 17 ตำบลกวางโจน อำเภอภูเขียว จังหวัดชัยภูมิ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2547	สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ศิลปศาสตรบัณฑิต การปกครอง มหาวิทยาลัยรามคำแหง
พ.ศ. 2552	สำเร็จการศึกษาหลักสูตร นักพัฒนาชุมชน รุ่นที่ 32 มหาวิทยาลัยศิลปากร
ตำแหน่งปัจจุบัน	หัวหน้าส่วนสวัสดิการสังคม
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลหนองข่า อำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ

